EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.6.2021
COM(2021) 347 final

2021/0171 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o potrošniških kreditih

{SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final} - {SWD(2021) 171 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Z Direktivo 2008/48/ES o potrošniških kreditnih pogodbah (v nadaljnjem besedilu: direktiva o potrošniških kreditih ali Direktiva), spremenjeno leta 2011, 2014, 2016 in 2019[1], je bil vzpostavljen usklajen okvir EU za potrošniške kredite, da bi olajšali nemoteno delovanje notranjega trga potrošniških kreditov in nudili visoko raven varstva potrošnikov za zagotovitev njihovega zaupanja.

V oceni v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov[2] v obdobju 2018–2019 je bilo ugotovljeno, da sta cilja direktive iz leta 2008, in sicer zagotavljanje visokih standardov varstva potrošnikov in spodbujanje razvoja notranjega trga kreditov, še vedno relevantna v okviru zakonodajnega okolja, ki je po vsej EU precej razdrobljeno, ter da sta samo delno dosežena. Ta razdrobljenost skupaj s pravno negotovostjo zaradi nenatančnega besedila nekaterih določb Direktive ovira nemoteno delovanje notranjega trga potrošniških kreditov in ne zagotavlja dosledno visoke ravni varstva potrošnikov.

Od sprejetja direktive iz leta 2008 je digitalizacija na splošno korenito spremenila postopek odločanja in navade potrošnikov, ki si zdaj želijo bolj tekoč in hitrejši postopek za pridobitev kredita, pogosto prek spleta. To vpliva tudi na sektor posojil, ki se postopoma digitalizira. Novi udeleženci na trgu, kot so platforme za medsebojno posojanje, ponujajo kreditne pogodbe v različnih oblikah. Pojavili so se novi produkti, kot so kratkoročni krediti z visokimi stroški. Digitalizacija je prinesla tudi nove načine digitalnega razkrivanja informacij in ocenjevanja kreditne sposobnosti potrošnikov z uporabo avtomatiziranih sistemov odločanja in netradicionalnih podatkov.

Poleg tega so kriza zaradi COVID-19 in posledične omejitve gibanja zmotile gospodarstvo EU ter močno vplivale na kreditni trg in potrošnike, zlasti ranljive, zaradi česar so številna gospodinjstva EU finančno bolj ranljiva. Po drugi strani pa je kriza pospešila tudi digitalno preobrazbo. Da bi države članice državljanom in gospodinjstvom olajšale finančno breme, so med krizo zaradi COVID-19 sprejele vrsto ukrepov za ublažitev, kot so moratoriji na odplačevanje posojil, ki so bili na splošno razširjeni na potrošniške kredite.

Na podlagi tega je Komisija v svojem delovnem programu za leto 2020 napovedala pregled direktive o potrošniških kreditih. V revidiranem delovnem programu, sprejetem med pandemijo COVID-19, je bil datum sprejetja pregleda preložen na drugo četrtletje leta 2021[3].

• Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

V predlogu bi bila zagotovljena skladnost z veljavnimi predpisi politike.

Nepoštene pogoje v potrošniških pogodbah ureja Direktiva 93/13/EGS o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah, ki določa, da pogodbeni pogoji, o katerih se stranki nista dogovorili

---

[1] Z Direktivo 2011/90/EU, Direktivo 2014/17/EU, Uredbo (EU) 2016/1011 in Uredbo (EU) 2019/1243.

[2] Rezultati ocene so bili objavljeni leta 2020. Delovni dokument služb Komisije o oceni Direktive 2008/48/ES o potrošniških kreditnih pogodbah, Bruselj, 5.11.2020, SWD(2020) 254 final.

[3] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Prilagojeni delovni program Komisije za leto 2020 – Bolj ambiciozna Unija, COM(2020) 440 final.

posamično, niso zavezujoči za potrošnika, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnikov povzročijo znatno neravnotežje v pravicah in obveznostih potrošnikov na eni strani ter prodajalcev in ponudnikov na drugi strani. Ta splošna zahteva je dopolnjena s seznamom primerov pogojev, ki se lahko štejejo za nepoštene. Direktiva 93/13/EGS se uporablja vzporedno z drugimi pravili o varstvu potrošnikov v okviru prava Unije.

Direktiva 2002/65/ES o trženju finančnih storitev na daljavo ureja potrošniške kredite, ki so trenutno izvzeti s področja uporabe direktive o potrošniških kreditih in se prodajajo na daljavo, npr. prek spleta. Direktiva je trenutno v postopku pregleda, kakor je bilo napovedano v delovnem programu Komisije za leto 2020.

Zavajajoče oglaševanje urejata Direktiva 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu in Direktiva 2006/114/ES o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, ki se uporablja za odnose med trgovci. Vendar ta pravila ne upoštevajo posebnosti potrošniških kreditov niti ne obravnavajo potrebe potrošnikov, da lahko primerjajo oglaševanje.

Uredba (EU) 2016/679 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (splošna uredba o varstvu podatkov) določa pravila, ki se uporabljajo za obdelavo osebnih podatkov, krepitev temeljnih pravic posameznikov ter pojasnitev pravil za podjetja in javne organe. Načela najmanjšega obsega podatkov, točnosti in omejitve hrambe iz člena 5 splošne uredbe o varstvu podatkov urejajo uporabo podatkov za ocenjevanje kreditne sposobnosti. Brez odstopanja od splošne uredbe o varstvu podatkov je namen tega predloga obravnavati pomisleke, ki so bili ugotovljeni glede obdelave osebnih podatkov in so značilni za prakse na trgu potrošniških kreditov, in sicer uporabo alternativnih virov podatkov za ocenjevanje kreditne sposobnosti ali preglednost ocen, ki se izvajajo z uporabo tehnik strojnega učenja.

Skladnost z drugo zakonodajo, kot so spremembe, ki so bile med drugim v Direktivo 2005/29/ES uvedene z Direktivo (EU) 2019/2161 o boljšem izvrševanju in posodobitvi pravil Unije o varstvu potrošnikov, bi bila v predlogu, ki vključuje določbe v skladu z navedeno direktivo, zagotovljena.

Komisija je leta 2020 sprejela sveženj akta o digitalnih storitvah. Vključuje akt o digitalnih storitvah, ki spreminja Direktivo 2000/31/ES (direktiva o elektronskem poslovanju) in uvaja horizontalni okvir za posredniške storitve, ter akt o digitalnih trgih, ki uvaja pravila za platforme, ki v digitalnem sektorju delujejo kot „vratarji“.

Komisija je leta 2021 objavila tudi predlog uredbe o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci[4], da bi spodbudila uporabo umetne inteligence, hkrati pa obravnavala tveganja, povezana z nekaterimi rabami umetne inteligence.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Cilji predloga so skladni s politikami in cilji EU.

Predlog je skladen z drugo zakonodajo in politikami EU ter jih dopolnjuje, zlasti zakonodajo in politike na področju varstva potrošnikov, na primer Direktivo 2011/83/EU o pravicah potrošnikov, Direktivo 2013/11/EU o alternativnem reševanju potrošniških sporov in Direktivo 2014/17/EU o potrošniških kreditnih pogodbah za stanovanjske nepremičnine, ki ureja hipotekarne kreditne pogodbe (direktiva o hipotekarnih kreditih).

[4] COM(2021) 206 final.

Komisija je leta 2018 objavila tudi predlog direktive o skrbnikih kreditov, kupcih kreditov in poplačilu iz naslova zavarovanja s premoženjem[5], o kateri se trenutno pogajata sozakonodajalca.

Komisija je septembra 2020 za konkurenčen finančni sektor EU, ki potrošnikom omogoča dostop do inovativnih finančnih produktov, hkrati pa zagotavlja varstvo potrošnikov in finančno stabilnost, sprejela sveženj o digitalnih financah, vključno s strategijo za digitalne finance in zakonodajnima predlogoma o kriptoimetju in digitalni odpornosti. V skladu s tem je ta predlog namenjen posodobitvi pravil o potrošniških kreditih, da bi se upoštevale spremembe zaradi digitalizacije. Dopolnjuje tudi Uredbo (EU) 2020/1503 o evropskih ponudnikih storitev množičnega financiranja za podjetnike, saj se navedena uredba ne uporablja za storitve množičnega financiranja, namenjene potrošnikom.

Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU/Pogodba) določa ukrepe za zagotovitev vzpostavitve in delovanja notranjega trga z visoko ravnjo varstva potrošnikov ter svobodo opravljanja storitev. Za čezmejno zagotavljanje potrošniških kreditov še vedno obstaja več ovir.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga za predlagano direktivo je člen 114 PDEU o uresničevanju notranjega trga, pri čemer se ustrezno upošteva člen 169 PDEU[6]. Z njim je EU podeljena pristojnost za sprejemanje ukrepov za približevanje nacionalnih pravil v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem notranjega trga. Z vzpostavitvijo visoke ravni varstva potrošnikov naj bi predlog prispeval k nemotenemu delovanju notranjega trga.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Načelo subsidiarnosti se uporablja, če predlog ne spada v izključno pristojnost EU[7].

Ciljev tega predloga države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov predlaganega ukrepa lažje dosežejo na ravni EU.

Pogodba določa ukrepe za zagotovitev vzpostavitve in delovanja notranjega trga z visoko ravnjo varstva potrošnikov ter svobodnim opravljanjem storitev. Tak trg za potrošniške kredite je še vedno omejen zaradi več ovir. Te ovire omejujejo raven čezmejne ponudbe in povpraševanja ter zmanjšujejo konkurenco in s tem izbiro, ki jo imajo potrošniki.

Ukrepi EU bi zagotovili dosledno visoko raven varstva potrošnikov ter jasnejši in bolj usklajen pravni okvir za podjetja, s katerim bi se zmanjšale ovire za zagotavljanje kreditov v drugih državah članicah (z neposrednim čezmejnim opravljanjem storitev ali ustanavljanjem hčerinskih družb).

Z digitalizacijo in morebitnim vstopom novih digitalnih akterjev na kreditni trg naj bi se čezmejno zagotavljanje kreditov predvidoma povečalo. Tako bodo skupna pravila EU, prilagojena digitalni dobi, potrebnejša in učinkovitejša za doseganje ciljev politike EU.

---

5 COM(2018) 135 final.

6 Člen 169 PDEU določa, da se cilja podpiranja interesov potrošnikov in zagotavljanja visoke ravni varstva potrošnikov lahko dosežeta z ukrepi, sprejetimi v skladu s členom 114 PDEU.

7 V členu 3 PDEU so navedena področja, ki so v izključni pristojnosti Unije.

- **Sorazmernost**

Predlog ne presega tistega, kar je nujno potrebno za dosego ciljev. Ne ureja vseh vidikov dajanja in najemanja posojil, ampak se osredotoča na ključne vidike transakcije potrošniških kreditov, da se olajša razvoj čezmejnega opravljanja storitev in se v tem okviru zaščitijo potrošniki.

Za predlagana pravila je bil za zagotovitev ustrezne in sorazmerne ureditve opravljen preskus sorazmernosti. Ponudnikom bi povzročila stroške, vendar bi bila tudi ambiciozen pristop, ki bi bil primeren za prihodnost ter bi prinesel večje koristi potrošnikom in družbi na splošno.

- **Izbira instrumenta**

Izbrani instrument je direktiva o razveljavitvi Direktive 2008/48/ES.

Direktiva je zavezujoča glede rezultata, da se doseže delovanje notranjega trga, vendar nacionalnim organom prepušča izbiro oblike in metod[8]. Predlagana Direktiva bo nadomestila direktivo iz leta 2008, vendar bo ohranila številne njene elemente. Tako bodo države članice lahko spremenile veljavno zakonodajo (zaradi prenosa Direktive 2008/48/ES) v obsegu, ki je potreben za zagotovitev skladnosti, zato bo učinek takšne reforme na njihove zakonodajne sisteme omejen. Predlagana direktiva je instrument popolne harmonizacije na področjih, ki jih zajema, vendar so na nekaterih področjih nekatere regulativne odločitve prepuščene državam članicam.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Komisija je leta 2014 predstavila poročilo o izvajanju Direktive[9], za katero je opravila navidezno nakupovanje in izvedla anketo med potrošniki, da bi ocenila skladnost z Direktivo. V poročilu je bilo ugotovljeno, da je treba še naprej spremljati izvrševanje Direktive.

Komisija je leta 2020 predstavila še eno poročilo o izvajanju Direktive[10], v katerem je predstavila ključne rezultate ocene v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov v obdobju 2018–2019[11] ter izkušnje, pridobljene pri uporabi Direktive od njenega sprejetja. V poročilu je poudarjeno, da so cilji direktive iz leta 2008 še vedno ustrezni in da je bila delno učinkovita pri zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov in vzpostavitvi nemoteno delujočega notranjega trga. Razlogi za samo delno učinkovitost Direktive izhajajo iz same Direktive (na primer iz nenatančnega besedila določenih členov) in zunanjih dejavnikov, kot sta praktična uporaba in izvrševanje v državah članicah, ter vidikov trga potrošniških kreditov, ki v Direktivi niso zajeti. V oceni so bile ugotovljene številne pomanjkljivosti v zvezi s področjem uporabe Direktive, njenimi opredelitvami in izrazi, ki so včasih nejasni, obveznostmi obveščanja, ki niso prilagojene digitalnim medijem, nejasnostmi v določbah o oceni kreditne sposobnosti, posledica česar je nezadostno varstvo potrošnikov, ter razlike v izvrševanju.

---

8 Člen 288 PDEU.

9 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2008/48/ES o potrošniških kreditnih pogodbah, 14.5.2014, COM(2014) 259 final.

10 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2008/48/ES o potrošniških kreditnih pogodbah, 5.11.2020, COM(2020) 963 final.

11 Rezultati ocene so bili objavljeni leta 2020. Delovni dokument služb Komisije o oceni Direktive 2008/48/ES o potrošniških kreditnih pogodbah, 5.11.2020, SWD(2020) 254 final.

- **Posvetovanja z deležniki**

Komisija je v zadnjih nekaj letih izvedla več posvetovalnih dejavnosti o pravilih, ki se uporabljajo za potrošniške kredite na ravni EU. Posvetovanje z deležniki, rezultati katerega so bili objavljeni leta 2020, je bilo opravljeno za oceno v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov, posvetovanje z deležniki pa je bilo opravljeno tudi za oceno učinka, izvedeno kot del pregleda Direktive v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov. Kot del ocene in pregleda v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov sta bili izvedeni dve javni posvetovanji[12], poleg tega pa tudi druge oblike posvetovanj (anketiranje potrošnikov, razgovori z deležniki, anketiranje deležnikov, ciljno usmerjeni vprašalniki, poslani nacionalnim organom[13], dvostranska srečanja, delavnice, srečanja posebnih strokovnih skupin držav članic, posvetovanje s skupino za uporabnike finančnih storitev ter priložnostne razprave med letnimi konferencami o varstvu pravic potrošnikov).

Evropski parlament je marca 2021 tudi organiziral javno obravnavo o pregledu Direktive, Evropski ekonomsko-socialni odbor pa je leta 2019 objavil informativno poročilo o oceni direktive o potrošniških kreditih[14].

Poleg tega je skupina organov za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (člani mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov) februarja/marca 2021 opravila usklajeno preverjanje skladnosti spletnega oglaševanja in ponudb za nakup produktov potrošniških kreditov[15].

Obsežen postopek posvetovanja je omogočil opredelitev glavnih stališč deležnikov o ključnih vprašanjih. V povratnih informacijah deležnikov je bila digitalizacija trga opredeljena kot glavno gonilo, ki ga je treba upoštevati v postopku pregleda. Potrošniške organizacije se zavzemajo za obsežno revizijo Direktive, da bi odpravili več težav, ugotovljenih pri pregledu, povezanih z neustreznim področjem uporabe Direktive, neodgovornimi praksami posojanja, preobiljem informacij, uporabo podatkov in prezadolženostjo, zlasti v okviru izbruha COVID-19. Anketiranci iz vseh skupin deležnikov in držav članic se strinjajo, da je treba informacije, ki jih potrošniki dobijo v fazi oglaševanja in pred sklenitvijo pogodbe, racionalizirati in da morajo odražati vse večjo uporabo digitalnih naprav, da bi se z informacijami dosegal cilj varstva potrošnikov. Predstavniki podjetij se zelo zavzemajo za regulativno stabilnost in neregulativne ukrepe ali ciljno usmerjene spremembe Direktive za prilagoditev razvoju digitalizacije. Predlagajo poenostavitev zahtev glede razkritja informacij ob ohranitvi dovolj velike prožnosti postopka ocenjevanja kreditne sposobnosti. Nacionalni organi na splošno podpirajo zakonodajno spremembo. Zdi se, da številne države članice za odpravo ugotovljenih težav podpirajo obsežne zakonodajne spremembe, druge pa zagovarjajo bolj ciljno usmerjen pristop. Večina nacionalnih organov priznava, da bi se z uskladitvijo pravil podprl razvoj čezmejnega trga. Vsi deležniki cenijo koristi služb za svetovanje o odplačevanju dolgov, ki so na voljo ranljivim potrošnikom in dajalcem kredita, saj dajalcem kredita omogočajo učinkovito izterjavo dolgov.

---

12 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1844-Evaluation-of-the-Consumer-Credit-Directive/public-consultation_sl.
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12465-Consumer-Credit-Agreement-review-of-EU-rules/public-consultation_sl.

13 Poleg anket in razgovorov z nacionalnimi organi so bili pripravljeni trije vprašalniki, namenjeni subjektom za alternativno reševanje sporov ter članom evropskih potrošniških centrov in centrov za varstvo potrošnikov.

14 INT/884-EESC-2019-01055-00-00-ri-tra.

15 Mini pregled o potrošniških kreditih, 2021.

Prejeti prispevki so bili povzeti in uporabljeni za pripravo ocene učinka, ki je priložena temu predlogu, ter za oceno učinka novih pravil na deležnike.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Komisija se je oprla tudi na vrsto študij in poročil o vprašanjih v zvezi z odgovornim dajanjem in najemanjem posojil. Ti vključujejo študijo, ki jo je izvedla družba ICF in podpira oceno učinka Direktive (2021)[16]; študijo, ki jo je izvedla družba ICF in podpira oceno direktive o potrošniških kreditih (2020)[17]; vedenjsko študijo družbe LE Europe *et al.* o digitalizaciji trženja in prodaje finančnih storitev na drobno na daljavo (2019)[18]; študijo družbe CIVIC o merjenju škode za potrošnike v Evropski uniji (2017)[19] in študijo družbe CIVIC o prezadolženosti evropskih gospodinjstev (2013)[20].

Komisija je v okviru akcijskega načrta o finančnih storitvah za potrošnike iz leta 2017[21] v sodelovanju z organi držav članic izvedla tudi pregled nacionalnih pristopov k ocenjevanju kreditne sposobnosti v skladu z direktivo o potrošniških kreditih in ga objavila leta 2018[22].

- **Ocena učinka**

Komisija je za ta predlog opravila oceno učinka.

Splošni cilji pregleda v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov so bili zmanjšati škodo za potrošnike in tveganja najemanja posojil na spreminjajočem se trgu, olajšati čezmejno zagotavljanje potrošniških kreditov in povečati konkurenčnost notranjega trga. Vse to je v skladu s prvotnimi cilji Direktive.

Možnosti, ocenjene za doseganje ciljev, so bile: scenarij nespremenjene politike (možnost 0 – referenčni scenarij), neregulativni ukrepi (možnost 1); ciljno usmerjena sprememba Direktive, da bi bile njene določbe jasnejše in učinkovitejše (možnost 2); obsežna sprememba Direktive, da se vključijo nove določbe v skladu z obstoječo zakonodajo EU (možnost 3a) ali nove določbe, ki presegajo veljavno zakonodajo EU (možnost 3b). Na podlagi ocene učinka je bila kot prednostna možnost opredeljena možnost 3a, dopolnjena z nekaterimi stroškovno učinkovitimi ukrepi iz drugih možnosti.

Prednostna možnost je sprememba Direktive, da se vključijo nove določbe v skladu z obstoječim pravnim redom EU. Če se na kratko povzamejo glavni elementi prednostne možnosti, so vključeni naslednji ukrepi: razširitev področja uporabe Direktive na posojila pod 200 EUR, brezobrestni kredit, vse možnosti prekoračitve in vse pogodbe o zakupu ter kreditne pogodbe, sklenjene prek platform za medsebojno posojanje; sprememba opredelitev več

---

16 ICF, Study on possible impacts of a revision of the CCD (Študija o možnih učinkih revizije direktive o potrošniških kreditih), 2021 (se objavi s predlogom).

17 ICF, Evaluation of Directive 2008/48/EC on credit agreements for consumers (Ocena Direktive 2008/48/ES o potrošniških kreditnih pogodbah), 2020.

18 LE Europe, VVA Europe, Ipsos NV, ConPolicy and Time.lex, Behavioural study on the digitalisation of the marketing and distance selling of retail financial services, 2019.

19 CIVIC Consulting, Study on measuring consumer detriment in the European Union, 2017.

20 CIVIC Consulting, The over-indebtedness of European households: updated mapping of the situation, nature and causes, effects and initiatives for alleviating its impact (Prezadolženost evropskih gospodinjstev: posodobljen opis razmer, narave in vzrokov, učinkov in pobud za blaženje njenega učinka), 2013.

21 C(2017) 0139 final.

22 Mapping of national approaches in relation to creditworthiness assessment under Directive 2008/48/EC on credit agreements for consumers (Opis nacionalnih pristopov v zvezi z oceno kreditne sposobnosti v skladu z Direktivo 2008/48/EC o potrošniških kreditnih pogodbah): https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/mapping_national_approaches_creditworthiness_assessment.pdf.

ključnih pojmov; zagotavljanje ustreznih pojasnil potrošnikom; zmanjšanje količine informacij, ki jih je treba dati potrošnikom pri oglaševanju, s poudarkom na ključnih informacijah, kadar se dajejo prek določenih kanalov; več podrobnosti o tem, kako in kdaj se predpogodbene informacije predstavljajo potrošnikom, da se to izvede bolj učinkovito; prepoved vnaprej obkljukanih okenc; prepoved vezane prodaje; standardi svetovalnih storitev; prepoved nenaročene prodaje kreditnih produktov; določitev obveznosti držav članic, da določijo omejitve obrestnih mer, efektivne obrestne mere ali skupnih stroškov kredita; določitev pravil poslovanja in obveznosti za ponudnike kreditov in kreditne posrednike, da se zagotovi ustrezen nabor spretnosti in znanja zaposlenih; navedba, da bi bilo treba ocene kreditne sposobnosti izvajati na podlagi informacij o finančnih in ekonomskih okoliščinah, ki so potrebne, zadostne in sorazmerne; določba o uporabi alternativnih virov podatkov za ocenjevanje kreditne sposobnosti, ki odraža načela splošne uredbe o varstvu podatkov (EU) 2016/679; obveznost držav članic, da spodbujajo finančno izobraževanje; obveznost držav članic, da sprejmejo ukrepe za spodbujanje dajalcev kredita k razumnemu restrukturiranju; izboljšanje razpoložljivosti služb za svetovanje o odplačevanju dolgov; izboljšanje pogojev za izvrševanje z uvedbo člena o pristojnih organih; v zvezi s kaznimi je vključeno pravilo 4 % (spodnji prag najvišje globe), kakor je v direktivi omnibus (EU) 2019/2161 določeno za čezmejne močno razširjene kršitve.

Prednostna možnost je bila ocenjena za zelo uspešno pri doseganju ciljev pobude ter bi dosegla visoko raven skladnosti z zakonodajo EU in učinkovitosti glede ocenjenih gospodarskih in socialnih učinkov. Pričakuje se, da bi pozitivno vplivala na varstvo potrošnikov, zmanjšala škodo, okrepila zaupanje in izboljšala socialno vključenost. Z zmanjšanjem razdrobljenosti sedanjega pravnega okvira bi verjetno okrepila enake konkurenčne pogoje v državah članicah in med njimi. Glede na količinsko opredeljene ukrepe prednostne možnosti bi se škoda za potrošnike v obdobju 2021–2030 zmanjšala za približno 2 milijardi EUR. Poleg teh količinsko opredeljenih ukrepov bi ta možnost vključevala koristi drugih ukrepov, kot so omejitve efektivne obrestne mere/obrestnih mer, ki se štejejo za zelo koristne za potrošnike in družbo, vendar jih ni mogoče količinsko opredeliti, zato je prednostna možnost še bolj primerna. Tudi učinek na družbo se šteje za zelo pozitivnega zaradi ukrepov za preprečevanje in odpravljanje prezadolženosti, s čimer se izboljšuje socialna vključenost. Ti ukrepi vključujejo krepitev ocen kreditne sposobnosti, ukrepov restrukturiranja in služb za svetovanje o odplačevanju dolgov. Na 1 EUR, porabljen za svetovanje o odplačevanju dolgov, se bo povrnilo 1,4 do 5,3 EUR enakovrednih koristi, predvsem z izogibanjem socialnim stroškom zaradi prezadolženosti.

Ponudniki kreditov bi krili večino stroškov izvajanja nove Direktive. Za ponudnike, ki trenutno ponujajo produkte, ki jih Direktiva ne zajema, bi bili nekateri ukrepi dražji (npr. omejitve obrestne mere, efektivne obrestne mere ali skupnih stroškov kredita). Stroški količinsko opredeljenih ukrepov za banke so ocenjeni na med 1,4 milijarde EUR in 1,5 milijarde EUR. Pričakuje se, da se bodo stroški prenesli na potrošnike (čeprav obsega ni bilo mogoče ugotoviti).

Varstvo potrošnikov, ki dajejo kredit prek platform za medsebojno posojanje, ni obravnavano, saj ni v skladu z logiko predloga. Zato bodo varstvo potrošnikov, ki vlagajo prek teh platform, in odgovornost platform do teh potrošnikov ocenjeni v drugem okviru, ki mu bo po potrebi sledil zakonodajni predlog.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Pregled v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov je vključen v oddelek o navedenem programu v letnem delovnem programu Komisije. Na podlagi tega predloga bi podjetjem nastali stroški, vendar bi se zaradi večje pravne jasnosti predvidoma zmanjšalo tudi

njihovo upravno breme. Več ukrepov se v nekaterih državah članicah že izvaja, zato se podjetja v teh državah članicah ne bi soočala z znatnimi dodatnimi stroški.

Predlog poenostavlja nekatere zahteve glede informacij in je namenjen prilagajanju zahtev digitalni uporabi. Predlog bo namreč ponudnikom kreditov/posrednikom zmanjšal stroške oglaševanja na nekaterih medijih, npr. na radiu, potrošnikom pa bo zagotovil jasnejše informacije, ki jih bodo lažje obdelali in razumeli. Potencial za poenostavitev zahtev glede oglaševanja potrošniških kreditov na radiu je mogoče oceniti na 1,4 milijona EUR letno, kar v obdobju 2021–2030 znaša 14 milijonov EUR.

Prilagoditev zahtev glede informacij digitalni rabi, zlasti z novim standardnim pregledom evropskega potrošniškega kredita, terja začetne stroške. Dolgoročno pa bi se podjetjem breme zmanjšalo, saj bi lahko celoten obrazec o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu poslala po elektronski pošti, ne da bi ga morala prilagoditi digitalnim zaslonom. Ker približno tretjina potrošnikov kreditno pogodbo sklene prek spleta, bi to zmanjšanje bremena lahko pozitivno vplivalo na več kot 25 milijonov osebnih bančnih posojil letno.

Glede zmanjšanja bremena javnih uprav se pričakuje, da bosta večja pravna jasnost in poenostavljen regulativni okvir zmanjšala število pritožb ter povečala stopnjo gotovosti in skladnosti, kar bo povečalo učinkovitost izvršilnih postopkov. Pričakuje se tudi, da bodo posebni ukrepi za okrepitev usklajevanja in izboljšanje pogojev za izvrševanje Direktive prispevali k večji učinkovitosti pri izvrševanju obveznosti iz Direktive.

Posebni učinki na mala in srednja podjetja niso bili opredeljeni kot pomembni, zato niso bili ocenjeni ločeno.

- **Temeljne pravice**

Ta predlog spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Njegov cilj je zlasti zagotoviti polno spoštovanje pravil o varovanju osebnih podatkov, pravice do lastnine, nediskriminacije, varovanja družinskega in poklicnega življenja in varstva potrošnikov v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. Vsaka obdelava osebnih podatkov za namene te Direktive bo skladna z Uredbo (EU) 2016/679. To vključuje, da se smejo zbirati ali drugače obdelovati samo podatki, ki so ustrezni, relevantni in omejeni na to, kar je potrebno za oceno kreditne sposobnosti potrošnika.

Predlog bo v korist dajalcev kredita in potrošnikov pri prošnji za kreditno pogodbo, pri sklenitvi kreditne pogodbe in med njenim trajanjem v EU prepovedal diskriminacijo na podlagi državljanstva, prebivališča ali katerega koli drugega razloga iz člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ta predlog ne vpliva na proračun EU ali agencij EU, pri čemer se ne upoštevajo običajni upravni stroški, povezani z zagotavljanjem skladnosti z zakonodajo EU, saj niso ustanovljeni nobeni novi odbori in niso prevzete finančne obveznosti.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo spremljala izvajanje revidirane Direktive, če bo sprejeta, po začetku njene veljavnosti. Komisija bo odgovorna predvsem za spremljanje učinka Direktive na podlagi podatkov, ki jih bodo zagotovili organi držav članic in dajalci kreditov ter bodo po možnosti

temeljili na obstoječih virih podatkov, da bi se izognili dodatnim obremenitvam za različne deležnike.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V povzetku, ki sledi, je predstavljena glavna vsebina Direktive, da se olajša postopek sprejemanja odločitev. Člen 1 (predmet urejanja) določa, da je cilj Direktive uskladiti vidike zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z določenimi potrošniškimi kreditnimi pogodbami in storitvami množičnega kreditnega financiranja.

Člen 2 (področje uporabe) določa področje uporabe Direktive, ki zajema določene potrošniške kreditne pogodbe in storitve množičnega kreditnega financiranja. Nekatere izjeme, ki jih dovoljuje člen 2 Direktive 2008/48/ES, ostajajo veljavne, odpravljene pa so izjeme v zvezi z najnižjimi zneski, pogodbami o zakupu z možnostjo nakupa blaga ali storitev, možnostjo prekoračitve, krediti brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov ter krediti, ki jih je treba odplačati v 3 mesecih in pri katerih se plačajo zgolj zanemarljivi stroški.

V členu 3 (opredelitve pojmov) so opredeljeni izrazi, uporabljeni v tem predlogu. Opredelitve pojmov so bile čim bolj usklajene z opredelitvami iz drugih besedil EU, zlasti Direktive 2014/17/ES o potrošniških kreditnih pogodbah za stanovanjske nepremičnine. Vendar so bile nekatere glede na posebnosti te direktive prilagojene potrebam tega predloga.

Člen 4 (pretvorba zneskov, izraženih v eurih, v nacionalne valute) določa pravila za pretvorbo zneskov, ki so v Direktivi izraženi v eurih, v nacionalno valuto.

Člen 5 (obveznost brezplačnega obveščanja potrošnikov) vključuje obveznost, da se potrošnikom brezplačno zagotavljajo informacije v skladu z Direktivo.

Člen 6 (nediskriminacija) od držav članic zahteva zagotavljanje, da ko potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, v EU zaprosijo za storitve množičnega kreditnega financiranja oziroma kreditno pogodbo, jo sklepajo ali jo imajo, niso diskriminirani na podlagi državljanstva, prebivališča ali katerega koli razloga iz člena 21 Listine.

Člen 7 (oglaševanje in trženje kreditnih pogodb in storitev množičnega kreditnega financiranja) uvaja splošna načela za trženjska in oglaševalska sporočila.

Člen 8 (standardne informacije, ki se vključijo v oglaševanje kreditnih pogodb in storitev množičnega kreditnega financiranja) določa obliko in vsebino informacij, ki jih je treba vključiti v oglaševanje. Standardne informacije se nanašajo na ključne značilnosti kredita. V določenih upravičenih primerih, kadar medij, uporabljen za sporočanje informacij, ki jih je treba vključiti v oglaševanje, ne omogoča, da bi bile vidno prikazane, na primer pri radijskem oglaševanju, bi bilo treba te informacije zmanjšati, da bi se izognili preobilju informacij in zmanjšali nepotrebno breme. Te določbe dopolnjujejo obveznosti iz Direktive 2002/65/ES o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo in Direktive 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu.

Člen 9 (splošne informacije) zahteva, da dajalci kreditov ali, kjer je primerno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja vedno dajejo jasne in razumljive splošne informacije o kreditnih pogodbah.

Člen 10 (predpogodbene informacije) določa obveznost dajalcev kreditov, kreditnih posrednikov oziroma ponudnikov storitev množičnega kreditnega financiranja, da potrošnikom predpogodbene informacije, prilagojene posamezniku, predložijo na podlagi obrazca o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu ter enostranskega obrazca o standardiziranem pregledu evropskega potrošniškega kredita, na katerem so predstavljene ključne lastnosti zadevnega kredita, da lahko lažje primerjajo različne ponudbe. Namen je zagotoviti, da potrošniki na kratko vidijo vse bistvene informacije, celo na zaslonu

mobilnega telefona. Vsebina in oblika standardiziranega pregleda evropskega potrošniškega kredita sta podrobno predstavljeni v Prilogi II, vsebina in oblika obrazca o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu pa sta podrobno predstavljeni v Prilogi I. Predpogodbene informacije je treba predložiti vsaj 1 dan, preden potrošnika zavezuje kakršna koli kreditna pogodba, pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali ponudba zanje. Če se predpogodbene informacije predložijo manj kot en dan pred tem, ko potrošnika zavezuje kakršna koli kreditna pogodba, pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali ponudba zanje, morajo dajalci kreditov, kreditni posredniki oziroma ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnike en dan po sklenitvi pogodbe opozoriti na možnost odstopa od kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

Člen 11 (predpogodbene informacije v zvezi s kreditnimi pogodbami iz člena 2(5) ali (6)) določa obveznost dajalcev kreditov in kreditnih posrednikov, da potrošnikom za nekatere vrste potrošniških kreditov prilagojene predpogodbene informacije daje tako na enostranskem obrazcu o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita kot tudi na podlagi obrazca o informacijah o evropskem potrošniškem kreditu. Vsebina in oblika sta podrobno opredeljeni v Prilogi III. Pri drugih kreditnih pogodbah pa je predpogodbene informacije treba dati vsaj 1 dan, preden potrošnika zavezuje kakršna koli kreditna pogodba ali ponudba, sicer morajo dajalci kreditov in kreditni posredniki potrošnike dan po sklenitvi pogodbe spomniti na možnost odstopa od kreditne pogodbe.

Člen 12 (ustrezna pojasnila) od dajalcev kreditov, kreditnih posrednikov ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja zahteva, da potrošnikom ustrezno pojasnijo predlagane kreditne pogodbe, storitev množičnega kreditnega financiranja in pomožne storitve, da lahko ocenijo, ali so prilagojene njihovim potrebam in finančnemu položaju.

Člen 13 (ponudbe, prilagojene posamezniku na podlagi avtomatizirane obdelave) določa obveznost obveščanja potrošnikov, kadar so jim na podlagi avtomatizirane obdelave, vključno z oblikovanjem profilov, predstavljene njim prilagojene ponudbe.

Člen 14 (vezana in paketna prodaja) prepoveduje vezano prodajo, razen če se lahko dokaže, da zaradi nje potrošnik pridobi jasno korist, pri čemer se ustrezno upoštevajo razpoložljivost in cene zadevnih vrst proizvodov ter se dopušča paketna prodaja.

Člen 15 (predpostavljano soglasje z nakupom pomožnih storitev) prepoveduje predpostavljanje potrošnikovega soglasja s privzetimi možnostmi, kot so vnaprej obkljukana okenca.

Člen 16 (svetovalne storitve) določa standarde za zagotovitev, da so potrošniki obveščeni, kadar dajalec kredita, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja svetujejo, ne da bi uvajal kakršno koli obveznost svetovanja. Uvaja zahtevo, da je treba upoštevati zadostno število kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja na trgu in da je treba svetovati v skladu s profilom kreditojemalca.

Člen 17 (prepoved nenaročene prodaje kreditov) prepoveduje vsako nenaročeno prodajo kredita, vključno z nezahtevanimi predhodno odobrenimi kreditnimi karticami, poslanimi potrošnikom, in enostranskim povišanjem možnosti prekoračitve ali omejitve porabe s kreditno kartico s strani dajalca kredita brez predhodne zahteve ali izrecnega dogovora.

Člen 18 (obveznost ocene kreditne sposobnosti potrošnika) od dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja zahteva, da oceni potrošnikovo sposobnost za odplačilo kredita ob upoštevanju potrošnikovega interesa ter na podlagi potrebnih in sorazmernih informacij o njegovih prihodkih in odhodkih ter drugih finančnih in ekonomskih okoliščinah, ne da bi pri tem presegel, kar je nujno potrebno za izvedbo take ocene. Zahteva

tudi, da dajalec kredita kredit potrošniku odobri, kadar ocena kreditne sposobnosti pokaže, da bodo obveznosti, ki izhajajo iz kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, verjetno izpolnjene tako, kot zahteva ta pogodba, razen v posebnih in utemeljenih okoliščinah. Poleg tega imajo potrošniki, kadar ocene kreditne sposobnosti temeljijo na avtomatizirani obdelavi, vključno z oblikovanjem profilov, pravico, da zahtevajo in pridobijo človeško posredovanje dajalca kredita in smiselno pojasnilo ocene kreditne sposobnosti ter da izrazijo svoje stališče in to oceno kreditne sposobnosti izpodbijajo.

Člen 19 (zbirke podatkov) uvaja določbe, ki dajalcem kredita ali ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja zagotavljajo nediskriminatoren dostop do informacij iz ustreznih zbirk podatkov.

Člen 20 (oblika kreditne pogodbe in pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja) in člen 21 (informacije, ki se vključijo v kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja) določata obliko in informacije, ki jih je treba vključiti v kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

Člen 22 (informacije o spremembi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja) določa posebne zaščitne ukrepe, ki jih je treba izvesti za potrošnike v primeru spremembe kreditnih pogodb ali pogodb o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

Člen 23 (spremembe posojilne obrestne mere) določa informacije, ki jih je treba dati potrošniku, če se posojilna obrestna mera spremeni.

Člen 24 (možnosti prekoračitve) uvaja določbe, ki zagotavljajo, da so potrošniki redno obveščeni o določenih podrobnostih njihove možnosti prekoračitve.

Člen 25 (tiho dovoljena prekoračitev) določa pravila o tiho dovoljenih prekoračitvah, pri katerih dajalec kredita potrošniku tiho dovoli, da razpolaga s sredstvi, ki presegajo trenutno stanje na potrošnikovem tekočem računu ali dogovorjeno možnost prekoračitve. V primeru znatne tiho dovoljene prekoračitve je treba potrošnika opozoriti in ga obvestiti o veljavnih pogojih.

Člen 26 (pravica do odstopa) predlaga možnost, da potrošniki odstopijo od kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja v okoliščinah, podobnih tistim iz Direktive 2002/65/ES o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo.

Člen 27 (povezane kreditne pogodbe) določa posebna pravila o povezanih kreditnih pogodbah in pravici potrošnikov do odstopa od pogodbe.

Člen 28 (odprte kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja) določa posebne pogoje za prekinitev odprtih pogodb.

Člen 29 (predčasno odplačilo) določa pravico potrošnikov, da svoje obveznosti izpolnijo pred datumom zapadlosti. V primeru celotnega ali delnega predčasnega odplačila je potrošnik upravičen do znižanja skupnih stroškov kredita, dajalec kredita pa je upravičen do poštenega in objektivno upravičenega nadomestila za morebitne stroške, ki so neposredno povezani s predčasnim odplačilom kredita.

Člen 30 (izračun efektivne obrestne mere) se nanaša na glavni kazalnik, ki se uporablja za primerjavo produktov potrošniških kreditov. Za potrošniške kreditne produkte zahteva uporabo opredelitve efektivne obrestne mere, ki se uporablja v Direktivi 2008/48/ES. Podrobnosti o metodi izračuna efektivne obrestne mere so navedene v Prilogi IV, opredeljene pa so tudi določbe za spremembo metodologije, da se lahko upošteva razvoj trga.

Člen 31 (omejitve obrestnih mer, efektivne obrestne mere in skupnih stroškov kredita za potrošnika) uvaja omejitve obrestne mere, ki se uporablja za potrošniške kreditne pogodbe, efektivne obrestne mere in/ali skupnih stroškov kredita. Države članice se lahko odločijo, da bodo določile posebno zgornjo mejo za obnavljajoči se kredit.

Člena 32 (obveznosti v zvezi z opravljanjem poslov pri dajanju kreditov potrošnikom) in 33 (zahteve glede znanja in usposobljenosti osebja) za dajalce kreditov, kreditne posrednike in ponudnike storitev množičnega kreditnega financiranja določata pomembne pogoje, kot so zahteve glede plačnih politik in glede ustreznega znanja in spretnosti, da se zagotovi visoka stopnja strokovnosti pri zagotavljanju potrošniških kreditov.

Člen 34 (finančno izobraževanje) uvaja ukrepe finančnega izobraževanja, ki jih morajo države članice spodbujati, zlasti v zvezi s potrošniškimi kreditnimi pogodbami, da bi se izboljšala finančna pismenost potrošnikov, ki vključuje tudi pismenost o produktih, ki se prodajajo digitalno.

Člen 35 (zaostala plačila in ukrepi restrukturiranja) uvaja ukrepe za spodbujanje razumnega restrukturiranja pred začetkom izvršilnega postopka.

Člen 36 (službe za svetovanje o odplačevanju dolgov) od držav članic zahteva zagotavljanje, da so potrošnikom na voljo službe za svetovanje o odplačevanju dolgov.

Člen 37 (sprejem in registracija nekreditnih institucij ter nadzor nad njimi) določa, da morajo za nekreditne institucije veljati ustrezni postopki sprejema, registracija in nadzor. S tem bi moralo biti zagotovljeno, da so vsi dajalci kreditov in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, ne glede na to, ali so kreditne institucije ali ne, ustrezno regulirani in nadzorovani.

Člen 38 (posebne obveznosti za kreditne posrednike) vsebuje določbe o posebnih ukrepih v zvezi s kreditnimi posredniki.

Člen 39 (prenos pravic), ki ustreza členu 17 Direktive 2008/48/ES, določa, da se v primeru prenosa pravic, ki jih dajalec kredita pridobi na podlagi kreditne pogodbe, na tretjo osebo ali prenosa same kreditne pogodbe na tretjo osebo nekatere pravice ohranijo. Prejemnik se razume kot katera koli oseba, na katero so bile prenesene pravice dajalca kredita, torej zavarovatelj kreditov, agencija za izterjavo dolgov, družba za reeskontiranje ali družba za listinjenje itd.

Člen 40 (izvensodno reševanje sporov) določa, da bi morali imeti potrošniki dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov za reševanje sporov med potrošniki ter dajalci kreditov, kreditnimi posredniki ali ponudniki storitev množičnega financiranja v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi s to direktivo, brez razlikovanja med pogodbenimi in predpogodbenimi spori. Takšni postopki alternativnega reševanja sporov in subjekti, ki jih ponujajo, bi morali izpolnjevati zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU.

Člen 41 (pristojni organi) od držav članic zahteva, da imenujejo posebne pristojne organe za izvajanje Direktive.

Člen 42 (stopnja harmonizacije) in člen 43 (obveznost izvajanja te direktive) potrjujeta načelo popolne harmonizacije in obveznost izvajanja te direktive. Države članice nimajo pravice, da bi v zvezi s področji, ki jih ureja ta direktiva, sprejele druge določbe, če ta direktiva na teh področjih vsebuje harmonizirane določbe.

Člen 44 (kazni) od držav članic zahteva zagotovitev, da se v primeru neizpolnjevanja Direktive uporabijo ustrezni upravni ukrepi ali sankcije. Poleg tega bodo morale države članice za „močno razširjene kršitve“ in „močno razširjene kršitve z razsežnostjo EU“, kakor so opredeljene v revidirani uredbi o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, v

nacionalni zakonodaji za zgornji prag glob določiti vsaj 4 % prometa dajalca kredita, kreditnega posrednika ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja v zadevnih državah članicah.

Člen 45 (izvajanje prenosa pooblastila) določa postopke, ki jih je treba upoštevati, da se omogoči prilagoditev, opredelitev ali posodobitev nekaterih delov Direktive z delegiranimi akti.

Členi 46 (pregled in spremljanje), 47 (razveljavitev in prehodne določbe), 48 (prenos), 49 (začetek veljavnosti) in 50 (naslovniki) vsebujejo standardne določbe in besedilo, ki ne zahtevajo posebnih pripomb.

2021/0171 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o potrošniških kreditih

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[23],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta[24] določa pravila na ravni Unije v zvezi s potrošniškimi kreditnimi pogodbami in storitvami množičnega kreditnega financiranja za potrošnike.

(2) Komisija je leta 2014 predstavila poročilo o izvajanju Direktive 2008/48/ES. Komisija je leta 2020 predstavila drugo poročilo o izvajanju navedene direktive in delovni dokument služb Komisije, da bi predstavila rezultate ocene direktive v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov, ki je vključevala obsežno posvetovanje z ustreznimi deležniki.

(3) Ti poročili in posvetovanja so pokazali, da je bila Direktiva 2008/48/ES delno uspešna pri zagotavljanju visokih standardov varstva potrošnikov in spodbujanju razvoja enotnega trga za kredite ter da sta ta cilja še vedno relevantna. Razlogi, zakaj je bila Direktiva samo delno uspešna, izhajajo iz same Direktive, na primer iz nenatančnega besedila določenih členov, in zunanjih dejavnikov, kakršni so razvoj, povezan z digitalizacijo, praktična uporaba in izvrševanje v državah članicah, ter dejstva, da določeni vidiki trga potrošniških kreditov v Direktivi niso zajeti.

(4) Digitalizacija je prispevala k razvoju trga, ki v času, ko je bila sprejeta Direktiva 2008/48/ES, ni bil predviden. Hiter tehnološki razvoj, ki se je zgodil od direktive iz leta 2008, je na trg potrošniških kreditnih pogodb tako pri ponudbi kot povpraševanju prinesel pomembne spremembe, na primer pojav novih produktov ter razvoj vedenja in želja potrošnikov.

---

23 …

24 Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL L 133, 22.5.2008, str. 66).

(5) Zaradi nenatančnega besedila nekaterih določb Direktive 2008/48/ES, ki državam članicam omogoča sprejetje različnih določb, ki presegajo določbe iz navedene direktive, je bil regulativni okvir v Uniji s številnih vidikov potrošniških kreditov razdrobljen.

(6) Dejanski in pravni položaj, ki sta posledica teh nacionalnih razlik, v nekaterih primerih povzročata izkrivljanje konkurence med dajalci kreditov v Uniji in na notranjem trgu ustvarjata ovire. Zaradi tega položaja je omejena možnost potrošnikov, da izkoristijo postopno naraščajočo ponudbo čezmejnih kreditov, ki naj bi se zaradi digitalizacije še povečala. Posledice takšnih izkrivljanj in omejitev pa se lahko pokažejo pri zmanjšanju povpraševanja po blagu in storitvah. Zaradi tega stanja je tudi raven varstva potrošnikov v Uniji neustrezna in nedosledna.

(7) V zadnjih letih so se krediti, ki so na voljo potrošnikom, zelo razvili in diverzificirali. Pojavili so se novi kreditni produkti, zlasti na spletu, in njihova uporaba se še naprej razvija. To je povzročilo pravno negotovost v zvezi z uporabo Direktive 2008/48/ES za takšne nove produkte.

(8) Ta direktiva dopolnjuje pravila iz Direktive 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta[25] o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo. Za zagotovitev pravne varnosti bi bilo treba pojasniti, da bi se morala v primeru neskladja med določbami uporabljati določba te direktive kot *lex specialis*.

(9) Notranji trg v skladu s členom 26 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) obsega območje, v katerem sta zagotovljena prost pretok blaga in storitev ter svoboda ustanavljanja. Razvoj preglednejšega in učinkovitejšega pravnega okvira za potrošniške kredite bi moral povečati zaupanje potrošnikov in olajšati razvoj čezmejnih dejavnosti.

(10) Da bi izboljšali delovanje notranjega trga potrošniških kreditov, je treba v številnih osrednjih področjih zagotoviti usklajen okvir Unije. Ob upoštevanju spreminjajočega se trga potrošniških kreditov, zlasti v spletnem okolju, in vse večje mobilnosti evropskih državljanov bo zakonodaja Unije, ki je usmerjena v prihodnost, se zmore prilagoditi prihodnjim oblikam kreditov in državam članicam omogoča ustrezno raven prožnosti pri njihovem izvajanju, pomagala vzpostaviti enake konkurenčne pogoje za podjetja.

(11) Člen 169(1) in točka (a) člena 169(2) PDEU določata, da Unija prispeva k doseganju visoke ravni varstva potrošnikov z ukrepi, sprejetimi na podlagi člena 114 PDEU. V členu 38 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) je določeno, da politike Unije zagotavljajo visoko raven varstva potrošnikov.

(12) Pomembno je, da imajo potrošniki koristi od visoke ravni varstva potrošnikov. Tako lahko deluje prost pretok kreditnih ponudb v optimalnih pogojih za tiste, ki kredit ponujajo, kot tudi za prosilce, z ustreznim upoštevanjem specifičnega položaja v državah članicah.

(13) Polna uskladitev je potrebna zato, da se vsem potrošnikom v Uniji zagotovi visoka in primerljiva raven varovanja njihovih interesov in se vzpostavi dobro delujoč notranji trg. Državam članicam se torej ne bi smelo dovoliti, da obdržijo ali uvedejo nacionalne določbe, ki odstopajo od določb v tej direktivi, razen če je v tej direktivi določeno

[25] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/65/ES z dne 23. septembra 2002 o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo in o spremembi Direktive Sveta 90/619/EGS ter direktiv 97/7/ES in 98/27/ES (UL L 271, 9.10.2002, str. 16).

drugače. Vendar naj bi se ta omejitev uporabljala samo za določbe, usklajene v tej direktivi. Kadar ne obstajajo takšne usklajene določbe, bi se morale države članice same odločiti, ali bodo obdržale ali sprejele nacionalno zakonodajo. Prav tako bi države članice morale imeti možnost, da obdržijo ali sprejmejo nacionalne določbe o solidarni odgovornosti prodajalca ali izvajalca storitev in dajalca kreditov. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da ohranijo ali sprejmejo nacionalne določbe o razveljavitvi pogodbe o prodaji blaga ali opravljanju storitev, kadar potrošnik uveljavlja svojo pravico do odstopa od kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja. V tem smislu bi bilo treba državam članicam za odprte kreditne pogodbe omogočiti, da določijo minimalni časovni razmak, ki mora preteči med trenutkom, ko dajalec kredita zahteva povračilo, in dnem, ko mora biti kredit odplačan.

(14) Opredelitve iz te direktive določajo obseg harmonizacije. Obveznost držav članic, da izvajajo to direktivo, bi torej morala biti omejena na njeno področje uporabe, kakor je določeno v teh opredelitvah. Ta direktiva pa držav članic ne bi smela ovirati pri uporabi določb te direktive v skladu s pravom Unije na področjih, ki niso zajeta v njenem področju uporabe. Država članica bi tako lahko ohranila ali uvedla nacionalno zakonodajo, ki ustreza tej direktivi ali nekaterim določbam te direktive o kreditnih pogodbah, zunaj njenega področja uporabe, na primer o kreditnih pogodbah, ob sklenitvi katerih mora potrošnik kot jamstvo deponirati predmet pri dajalcu kredita, pri čemer je odgovornost potrošnika strogo omejena na zastavljeni predmet. Poleg tega bi lahko države članice to direktivo uporabljale tudi za povezane kredite, ki ne spadajo v opredelitev povezane kreditne pogodbe iz te direktive. Tako bi se lahko določbe o povezani kreditni pogodbi iz te direktive uporabljale za kreditne pogodbe, ki so le delno namenjene financiranju pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitve.

(15) Številne države članice so Direktivo 2008/48/ES uporabljale za področja, ki niso zajeta v njeno področje uporabe, da bi izboljšale raven varstva potrošnikov. Dejansko lahko več kreditnih pogodb, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive, škoduje potrošnikom, vključno s kratkoročnimi posojili z visokimi stroški, katerih znesek je običajno nižji od spodnjega praga 200 EUR, ki ga določa Direktiva 2008/48/ES. Glede na to in z namenom, da se zagotovi visoka raven varstva potrošnikov in olajša čezmejni trg potrošniških kreditov, bi moralo področje uporabe te direktive zajemati nekatere pogodbe, ki so bile izključene s področja uporabe Direktive 2008/48/ES, na primer potrošniške kreditne pogodbe pod zneskom 200 EUR. Prav tako bi morala ta direktiva zajemati tudi druge potencialno škodljive proizvode zaradi visokih stroškov, ki jih povzročajo na splošno ali v primeru zamujenih plačil, da bi zagotovili večjo preglednost in boljše varstvo potrošnikov in tako povečali zaupanje potrošnikov. Glede na to iz področja uporabe te direktive ne bi smele biti izključene pogodbe o zakupu, kreditne pogodbe z možnostjo prekoračitve, pri katerih je treba kredit odplačati v roku enega meseca, in kreditne pogodbe, pri katerih je kredit odobren brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov, vključno s shemami „kupi zdaj, plačaj pozneje“, tj. novimi digitalnimi finančnimi orodji, ki potrošnikom omogočajo nakupe in postopno odplačevanje, ter kreditne pogodbe, ki jih je ob zgolj zanemarljivih stroških treba odplačati v treh mesecih. Poleg tega bi bilo treba v področje uporabe te direktive vključiti vse kreditne pogodbe do 100 000 EUR. Zgornji prag kreditnih pogodb v skladu s to direktivo bi bilo treba povišati, da bi se upoštevala indeksacija za prilagoditev učinkom inflacije od leta 2008 in v prihodnjih letih.

(16) Množično financiranje je oblika financiranja, ki je čedalje pogosteje na voljo potrošnikom, običajno za majhne stroške ali naložbe. Uredba (EU) 2020/1503

Evropskega parlamenta in Sveta[26] iz svojega področja uporabe izključuje storitve množičnega financiranja, vključno s tistimi, ki olajšujejo dajanje kreditov, ki se zagotavljajo potrošnikom, kot so opredeljeni v Direktivi 2008/48/ES. V zvezi s tem je namen te direktive dopolniti Uredbo (EU) 2020/1503 tako, da popravi to izključitev z zagotovitvijo pravne jasnosti glede pravne ureditve, ki se uporablja za storitve množičnega financiranja, kadar želi potrošnik skleniti kredit prek ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja.

(17) Ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja upravlja digitalno platformo, odprto za javnost, da bi povezal ali olajšal povezovanje potencialnih kreditodajalcev s potrošniki, ki iščejo financiranje. Takšno financiranje bi lahko potekalo v obliki potrošniških kreditov. Kadar ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja kredite neposredno zagotavljajo potrošnikom, bi zanje veljale določbe v zvezi z dajalci kreditov, določene v tej direktivi. Kadar ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja olajšujejo odobritev kredita med dajalci kreditov, ki delujejo v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica, in potrošniki, bi se za te dajalce kreditov morale uporabljati obveznosti za dajalce kreditov iz te direktive. V takem primeru ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja delujejo kot kreditni posredniki, zato bi zanje morale veljati obveznosti za kreditne posrednike v skladu s to direktivo.

(18) Nekatere določbe te direktive bi se morale poleg tega uporabljati za ponudnike storitev množičnega kreditnega financiranja, ki delujejo v tej vlogi in ne kot dajalci kreditov ali kreditni posredniki, kadar olajšujejo odobritve kredita med osebami, ki dajejo potrošniške kredite zunaj okvira svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica, na eni strani in potrošniki na drugi strani. V teh okoliščinah bi moral ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja izpolnjevati nekatera pravila in obveznosti iz te direktive, vključno z obveznostjo izvedbe ocene kreditne sposobnosti in pravili o predpogodbenih informacijah. Za osebe, ki dajejo kredit zunaj okvira svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica prek platforme za množično kreditno financiranje, ne bi smele veljati obveznosti za dajalce kreditov iz te direktive.

(19) V primeru posebnih kreditnih pogodb, za katere se uporabljajo samo nekatere določbe te direktive, bi morale države članice še naprej imeti možnost, da v nacionalnem pravu za te vrste kreditnih pogodb same uredijo druge vidike, ki niso usklajeni s to direktivo.

(20) Pogodbe za stalno opravljanje storitev ali dobavo blaga enake vrste, za katero potrošnik v času njihovega zagotavljanja plačuje v obliki obročnih odplačil, se lahko od kreditnih pogodb, urejenih s to direktivo, močno razlikujejo v smislu interesov zadevnih pogodbenih strank ter načinov in izvajanja transakcij. Zato se takšne pogodbe za namene te direktive ne bi smele šteti za kreditne pogodbe. Takšne pogodbe vključujejo na primer zavarovalno pogodbo, pri kateri se zavarovanje plačuje v obliki mesečnih obrokov.

(21) Kreditne pogodbe, ki zajemajo odobritev kredita, zavarovanega z nepremičnino, in kreditne pogodbe, katerih namen je financiranje pridobitve ali ohranitve lastninskih pravic na zemljišču ali na obstoječi ali načrtovani zgradbi, bi morale biti izključene iz področja uporabe te direktive, saj so urejene z Direktivo 2014/17/ES Evropskega

[26] Uredba (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. oktobra 2020 o evropskih ponudnikih storitev množičnega financiranja za podjetnike ter spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 in Direktive (EU) 2019/1937 (UL L 347, 20.10.2020, str. 1).

parlamenta in Sveta[27]. Vendar nezavarovani krediti, katerih namen je obnova stanovanjske nepremičnine, vključno s tistimi, katerih skupni znesek kredita presega 100 000 EUR, ne bi smeli biti izključeni iz področja uporabe te direktive.

(22) Ta direktiva bi se morala uporabljati ne glede na to, ali je dajalec kredita pravna ali fizična oseba. Ta direktiva pa ne bi smela vplivati na pravico držav članic, da omejijo dajanje potrošniških kreditov samo na pravne osebe ali samo na določene pravne osebe.

(23) Nekatere določbe te direktive bi bilo treba uporabljati za fizične in pravne osebe (kreditne posrednike), ki v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica v zameno za plačilo potrošnikom predstavljajo ali ponujajo kreditne pogodbe, jim pomagajo pri pripravljanju kreditne pogodbe ali v imenu dajalca kredita z njimi sklepajo kreditne pogodbe.

(24) Informacije, kakršne so predpogodbene informacije ali splošne informacije, bi bilo treba potrošnikom dajati brezplačno.

(25) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Ta direktiva zlasti v celoti spoštuje pravice do varstva osebnih podatkov, lastnine, nediskriminacije, varovanja družinskega in poklicnega življenja ter varstva potrošnikov v skladu z Listino.

(26) Potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, ne bi smeli biti diskriminirani na podlagi državljanstva ali prebivališča ali katerega koli drugega razloga iz člena 21 Listine, ko v Uniji zaprosijo za kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, jo sklepajo ali jo imajo.

(27) Potrošnike bi bilo treba v skladu z Direktivo 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta[28] zaščititi pred nepoštenimi ali zavajajočimi praksami, zlasti v zvezi z informacijami, ki jih da dajalec kredita, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja. Navedena direktiva se še naprej uporablja za kreditne pogodbe in storitve množičnega kreditnega financiranja ter deluje kot „varnostna mreža“, ki zagotavlja, da se visoka skupna raven varstva potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami lahko ohranja v vseh sektorjih, med drugim z dopolnjevanjem in zapolnjevanjem vrzeli v drugem pravu Unije.

(28) Oglaševanje se navadno osredotoča na enega ali več produktov, medtem ko bi morali imeti potrošniki možnost odločanja ob celovitem poznavanju nabora kreditnih produktov v ponudbi. V zvezi s tem so pri seznanjanju potrošnikov s širokim naborom produktov in storitev, ki so na voljo, ter z njihovimi temeljnimi značilnostmi pomembne splošne informacije. Potrošniki bi zato vedno morali imeti možnost dostopa do splošnih informacij o kreditnih produktih, ki so na voljo. To ne bi smelo posegati v obveznost, da se potrošnikom dajo njim prilagojene predpogodbene informacije.

---

[27] Direktiva 2014/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o potrošniških kreditnih pogodbah za stanovanjske nepremičnine in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2013/36/EU ter Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL L 60, 28.2.2014, str. 34).

[28] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

(29) Posebne določbe bi bilo treba določiti za oglaševanje kreditnih pogodb in storitev množičnega kreditnega financiranja ter za določene postavke standardnih informacij, ki se morajo dati potrošnikom, zlasti da lahko primerjajo različne ponudbe. Takšne informacije bi morale biti dane jasno, jedrnato in pregledno s pomočjo reprezentativnega primera. Standardne informacije bi morale biti prikazane vnaprej, in sicer vidno, jasno in v zanimivi obliki. Biti bi morale jasno čitljive in prilagojene tehničnim omejitvam nekaterih medijev, kot so zasloni mobilnih telefonov. Začasne promocijske pogoje, kot je na primer vabljiva nižja obrestna mera v začetnih mesecih kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja, bi bilo treba jasno opredeliti kot take. Potrošniki bi morali imeti možnost, da hitro pregledajo vse bistvene informacije, tudi kadar jih gledajo na zaslonu mobilnega telefona. Potrošniku bi bilo treba sporočiti tudi telefonsko številko in elektronski naslov dajalca kredita ter po potrebi kreditnega posrednika in ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja, da bi lahko hitro in učinkovito stopil v stik z njimi. Najvišja dovoljena meja bi morala biti določena tam, kjer ni možno navesti skupnega zneska kredita kot vsote vseh zneskov, zlasti kadar kreditna pogodba daje potrošniku možnost črpanja z omejitvijo glede na znesek. Najvišja dovoljena meja bi morala navajati zgornjo mejo kredita, ki se lahko da na razpolago potrošniku. V posebnih in utemeljenih primerih bi se lahko količina razkritih informacij zmanjšala, da bi potrošniki bolje razumeli informacije, razkrite pri oglaševanju kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja, kadar uporabljeni medij ne omogoča njihovega vizualnega prikaza, na primer pri radijskem oglaševanju. Hkrati bi morale imeti države članice še naprej možnost, da v nacionalni zakonodaji same določijo zahteve glede informacij v zvezi z oglaševanjem kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja, ki ne vsebuje podatkov o stroških kredita.

(30) Da bi lahko potrošniki sprejemali odločitve ob popolnem poznavanju dejstev, bi morali vsaj en dan pred sklenitvijo kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja prejeti ustrezne informacije, ki jih lahko skrbno preučijo, ko jim to ustreza, pri čemer bi morale te informacije vključevati tudi informacije o pogojih in stroških kredita ter o njihovih obveznostih in ustrezna pojasnila o tem. Ta pravila ne bi smela posegati v Direktivo Sveta 93/13/EGS[29].

(31) Predpogodbene informacije bi morale biti dane z obrazcem o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu. Da bi potrošnikom pomagali razumeti in primerjati ponudbe, bi bilo treba poleg obrazca o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu zagotoviti obrazec o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita, ki povzema ključne elemente kredita, da bi potrošniki, celo na zaslonu mobilnega telefona, dobili kratek pregled nad vsemi bistvenimi informacijami. Informacije bi morale biti jasne, jasno čitljive in prilagojene tehničnim omejitvam nekaterih medijev, kot so zasloni mobilnih telefonov. Morale bi biti ustrezno in primerno prikazane na različnih kanalih, da se zagotovi enakost dostopa potrošnikov do informacij v skladu z Direktivo (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta[30].

(32) Za zagotovitev kar največje preglednosti in primerljivosti ponudb bi morale predpogodbene informacije vsebovati predvsem efektivno obrestno mero kredita, ki bi jo bilo treba v vsej Uniji določati na enak način. Ker se v tej fazi efektivna obrestna

[29] Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, 21.4.1993, str. 29).

[30] Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

mera lahko navede samo s primerom, bi moral biti ta primer reprezentativen. Ustrezati bi torej moral na primer povprečnemu trajanju in povprečnemu skupnemu znesku kredita, odobrenega za zadevno vrsto kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja in, kadar je to ustrezno, kupljeno blago. Pri določitvi reprezentativnega primera bi bilo treba upoštevati pogostost določenih vrst kreditnih pogodb ali pogodb o storitvah množičnega kreditnega financiranja na danem trgu. Pri določitvi posojilne obrestne mere, pogostosti obrokov in kapitalizacije obresti bi morali dajalci kredita uporabljati običajen način izračuna za zadevni potrošniški kredit. Če se predpogodbene informacije predložijo manj kot en dan pred tem, ko potrošnika zavezuje kakršna koli kreditna pogodba ali pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, bi morali dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnike en dan po sklenitvi pogodbe opozoriti na možnost odstopa od kreditne pogodbe.

(33) Skupni stroški kredita za potrošnika bi morali zajemati vse stroške, tudi obresti, provizije, davke, pristojbine za kreditne posrednike in vse druge pristojbine, ki jih mora potrošnik plačati v zvezi s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, razen notarskih stroškov. Treba bi bilo objektivno oceniti, v kolikšni meri dajalec kreditov dejansko pozna stroške, pri tem pa upoštevati zahteve strokovnosti, določene v tej direktivi.

(34) Kreditne pogodbe ali storitve množičnega kreditnega financiranja, pri katerih se posojilna obrestna mera periodično revidira v skladu s spremembami referenčne obrestne mere, navedene v kreditni pogodbi ali storitvah množičnega kreditnega financiranja, se ne bi smele šteti za kreditne pogodbe ali storitve množičnega kreditnega financiranja s fiksno posojilno obrestno mero.

(35) Državam članicam bi bilo treba še naprej pustiti možnost, da obdržijo ali uvedejo nacionalne določbe, ki dajalcu kredita ali ponudniku storitev množičnega kreditnega financiranja prepovedujejo od potrošnika zahtevati, da v zvezi s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja odpre bančni račun ali sklene dogovor o kakšni drugi pomožni storitvi oziroma da plača stroške ali pristojbine za take bančne račune ali druge pomožne storitve. V državah članicah, kjer so take kombinirane ponudbe dovoljene, bi bilo treba potrošnike še pred sklenitvijo kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja obvestiti o kakršnih koli pomožnih storitvah, ki so obvezne že za samo pridobitev kredita ali pod pogoji, ki se tržijo. Stroške, ki se plačajo v zvezi s temi pomožnimi storitvami, zlasti zavarovalne premije, je treba vključiti v skupne stroške kredita. Če pa zneska teh stroškov ni mogoče določiti vnaprej, bi morali potrošniki v predpogodbeni fazi dobiti ustrezne informacije o tem, da stroški obstajajo. Za dajalca kreditov ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja bi se moralo domnevati, da pozna stroške pomožnih storitev, ki jih sam ali v imenu tretje osebe nudi potrošniku, razen če je cena odvisna od posebnih značilnosti ali položaja potrošnika.

(36) Za določene vrste kreditnih pogodb pa je ob upoštevanju posebne narave tovrstnih pogodb primerno omejiti predpogodbene zahteve glede informacij, da se zagotovi ustrezna raven varstva potrošnikov brez prevelikega obremenjevanja dajalcev kreditov oziroma, kadar je primerno, kreditnih posrednikov.

(37) Potrošnika bi bilo treba pred sklenitvijo kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja podrobno obvestiti, ne glede na to, ali je v trženje kredita vključen kreditni posrednik ali ne. Zato bi morale zahteve glede predpogodbenih informacij na splošno veljati tudi za kreditne posrednike. Če

dobavitelji blaga in storitev delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji, pa jim ni primerno nalagati pravne obveznosti dajanja predpogodbenih informacij v skladu s to direktivo. Dobavitelji blaga in storitev se lahko na primer štejejo za kreditne posrednike v pomožni funkciji, če njihova dejavnost kreditnega posredništva ni glavni namen njihove dejavnosti, poslovanja ali poklica. V teh primerih se še vedno dosega dovolj visoka raven varstva potrošnika, saj bi moral biti dajalec kredita odgovoren za to, da potrošnik prejme celovite predpogodbene informacije bodisi od kreditnega posrednika, kadar se dajalec kredita in posrednik tako dogovorita, bodisi na drug ustrezen način.

(38) Države članice bi morale imeti možnost, da zakonsko uredijo potencialno zavezujoč značaj informacij, ki jih je treba dati potrošniku pred sklenitvijo kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja, in obdobje, v katerem so za dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja zavezujoče.

(39) Kljub obvezni predložitvi predpogodbenih informacij bo potrošnik morda potreboval dodatno pomoč, da se bo lahko odločil, katera kreditna pogodba ali storitve množičnega kreditnega financiranja v okviru predlaganih proizvodov najbolj ustrezajo njegovim potrebam in finančnemu položaju. Zato bi države članice morale zagotoviti, da dajalci kreditov ter, kadar je ustrezno, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja nudijo takšno pomoč v zvezi s kreditnimi produkti, ki jih ponujajo potrošniku, in sicer tako, da potrošniku na njemu prilagojen način dajo zadostna pojasnila o zadevnih informacijah, zlasti bistvenih značilnostih predlaganih produktov, da bi potrošnik lahko razumel učinke, ki bi jih ti produkti lahko imeli na njegov ekonomski položaj. Dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja bi morali način tovrstnega pojasnjevanja prilagoditi okoliščinam, v katerih je kredit ponujen, in potrošnikovi potrebi po pomoči, pri tem pa upoštevati potrošnikovo znanje o kreditu in izkušnje v zvezi z njim ter naravo posameznih kreditnih produktov. Tovrstno pojasnjevanje samo po sebi ne bi smelo biti osebno priporočilo.

(40) Kakor je poudarjeno v predlogu Komisije za uredbo o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci)[31], je umetnointeligenčne sisteme mogoče zlahka uporabljati v več gospodarskih in družbenih sektorjih, tudi čezmejno, in lahko krožijo po vsej Uniji. Glede na to bi bilo treba dajalcem kreditov, kreditnim posrednikom in ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja dovoliti, da cene svojih ponudb določenim potrošnikom ali določenim kategorijam potrošnikov prilagodijo na podlagi avtomatiziranega sprejemanja odločitev in oblikovanja profilov vedenja potrošnikov, ki jim omogočajo oceno kupne moči potrošnikov. Potrošniki bi zato morali biti jasno seznanjeni, kadar je njim ponujena cena prilagojena na podlagi avtomatizirane obdelave, da bi pri sprejemanju svojih odločitev o nakupu upoštevali morebitna tveganja.

(41) Na splošno vezana prodaja ne bi smela biti dovoljena, razen v primeru, da finančne storitve ali produkta, ponujenega skupaj s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, ne bi bilo možno ponuditi ločeno, ker je neločljiv del kredita, kakor je pri možnosti prekoračitve. Dajalci kreditov ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja bi ob upoštevanju sorazmernosti morali imeti možnost od potrošnika zahtevati ustrezno zavarovalno polico, da se zagotovi odplačilo kredita ali zavaruje vrednost jamstva, vendar bi potrošnik moral imeti možnost, da izbere svojega

[31] COM/2021/206 final.

ponudnika zavarovanja. To ne bi smelo vplivati na kreditne pogoje, ki jih določi dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja, če ima zavarovalna polica tega ponudnika enako raven jamstva kot zavarovalna polica, ki jo predlaga ali ponuja dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja. Države članice bi morale imeti možnost, da v celoti ali delno standardizirajo kritje, ki ga ponujajo zavarovalne pogodbe, da bi potrošnikom, ki želijo opraviti primerjave, olajšale take primerjave med različnimi ponudbami.

(42) Pomožne storitve bi morale biti predstavljene jasno in pregledno. Poleg tega ne bi smelo biti mogoče predpostavljati, da se potrošnik strinja s temi pomožnimi storitvami, temveč bi moralo biti tako soglasje jasno dejanje potrditve, s katerim potrošnik prostovoljno, specifično, informirano in nedvoumno pokaže, da soglaša s vsebino, povezano z okenci. Pri tem molk, vnaprej obkljukana okenca ali nedejavnost ne pomenijo soglasja.

(43) Svetovanje v obliki individualnega priporočila („svetovalne storitve“) je dejavnost, ki se lahko združi z drugimi vidiki odobritve kreditov ali posredovanja pri njih. Da bi torej potrošnik lahko razumel naravo storitev, ki se zanj opravljajo, bi moral vedeti, kaj te svetovalne storitve so in ali se svetovalne storitve opravljajo oziroma se lahko opravljajo ali ne. Ker je za potrošnike pomembno, v kakšnem smislu se uporabljata izraza „svetovanje“ in „svetovalci“, se državam članicam dovoli, da v primeru, da dajalci kreditov, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnikom zagotavljajo svetovalne storitve, prepovejo uporabo teh ali podobnih izrazov. Primerno je zagotoviti, da države članice uvedejo zaščitne ukrepe, kadar je svetovanje opisano kot neodvisno, in tako zagotovijo, da so nabor upoštevanih produktov in dogovori o plačilih sorazmerni s potrošnikovimi pričakovanji glede tovrstnega svetovanja. Pri opravljanju svetovalnih storitev bi moral dajalec kredita, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja navesti, ali bo priporočilo temeljilo samo na njihovem naboru produktov ali na širokem naboru produktov z vsega trga, da lahko potrošnik razume podlago, na kateri temelji priporočilo. Poleg tega bi moral dajalec kredita, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja navesti pristojbino, ki jo potrošnik plača za svetovalne storitve, ali metodologijo, uporabljeno za njen izračun, kadar ob razkritju ni mogoče določiti njenega zneska.

(44) Prodaja kreditov, ki jih potrošniki niso naročili, je lahko v nekaterih primerih povezana s praksami, ki so škodljive za potrošnika. V zvezi s tem bi morala biti prepovedana nenaročena prodaja kreditov, vključno z nezahtevanimi predhodno odobrenimi kreditnimi karticami, poslanimi potrošnikom, ter enostransko povišanje potrošnikove možnosti prekoračitve ali omejitve porabe s kreditno kartico.

(45) Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe za spodbujanje odgovornega ravnanja v vseh fazah kreditnega razmerja ob upoštevanju posebnosti svojih kreditnih trgov. Ti ukrepi lahko vključujejo na primer določbe o obveščanju in izobraževanju potrošnikov, vključno z opozorili glede tveganja v primeru zamujenih plačil in prezadolženosti. Zlasti na rastočem kreditnem trgu je pomembno, da se dajalci kreditov ne odločajo za neodgovorno posojanje ali dajanje kreditov brez predhodne ocene kreditne sposobnosti. Države članice bi morale izvajati potreben nadzor, da dajalci kreditov ne bi ravnali tako, in določiti potrebna sredstva za sankcioniranje takšnega ravnanja. Brez poseganja v določbe o kreditnem tveganju iz Direktive

2013/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta[32] bi morali biti dajalci kreditov in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja odgovorni za individualna preverjanja kreditne sposobnosti potrošnikov. Zato bi dajalci kreditov in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja morali imeti možnost uporabe informacij, ki jih posredujejo potrošniki, ne samo med pripravo zadevne kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, temveč tudi med dolgotrajnim poslovnim odnosom. Prav tako pa morajo tudi potrošniki ravnati preudarno in spoštovati svoje pogodbene obveznosti.

(46) Potrošnikovo sposobnost odplačevanja kredita in njegovo nagnjenost k temu je nujno treba oceniti in preveriti, preden se sklene kreditna pogodba ali pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja. To oceno kreditne sposobnosti bi bilo treba opraviti v interesu potrošnika, da se preprečijo neodgovorne prakse posojanja in prezadolženost, pri čemer bi bilo treba upoštevati vse potrebne in ustrezne dejavnike, ki bi lahko vplivali na potrošnikovo sposobnost odplačevanja kredita. Države članice bi morale imeti možnost, da izdajo dodatne smernice glede dodatnih meril in metod za oceno potrošnikove kreditne sposobnosti, na primer z določitvijo mejnih vrednosti za razmerje med vrednostjo kredita in vrednostjo nakupa ali med vrednostjo kredita in dohodki.

(47) Ocena kreditne sposobnosti bi morala temeljiti na informacijah o potrošnikovem finančnem in ekonomskem položaju, vključno z dohodki in izdatki. Smernice Evropskega bančnega organa o dajanju in spremljanju posojil (EBA/GL/2020/06) določajo smernice o tem, katere vrste podatkov se lahko uporabijo za obdelavo osebnih podatkov za namene kreditne sposobnosti, kar vključuje dokazila o dohodkih ali drugih virih odplačevanja, informacije o finančnih sredstvih in obveznostih ali informacije o drugih finančnih obveznostih. Osebni podatki, kakršni so osebni podatki na platformah družbenih medijev ali zdravstveni podatki, vključno s podatki o raku, se ne bi smeli uporabljati pri ocenjevanju kreditne sposobnosti. Potrošniki bi morali dati informacije o svojem finančnem in ekonomskem položaju, da bi olajšali oceno kreditne sposobnosti. Načeloma bi se kredit potrošniku smel odobriti le, kadar ocena kreditne sposobnosti pokaže, da bodo obveznosti, ki izhajajo iz kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, verjetno izpolnjene tako, kot zahteva ta pogodba. Vendar če je taka ocena negativna, lahko dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja kredit izjemoma da na voljo v posebnih in utemeljenih okoliščinah, kadar ima na primer s potrošnikom dolgotrajen odnos, ali v primeru posojil za financiranje izrednih stroškov zdravstvenega varstva, študentskih posojil ali posojil za invalidne potrošnike. V takem primeru bi moral dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja pri odločanju, ali naj potrošniku kredit da na voljo ali ne, upoštevati znesek in namen kredita ter verjetnost, da bodo obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, izpolnjene.

(48) Predlog uredbe o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci) določa, da bi bilo umetnointeligenčne sisteme, ki se uporabljajo za ocenjevanje kreditne ocene ali kreditne sposobnosti fizičnih oseb, treba uvrstiti med umetnointeligenčne sisteme velikega tveganja, saj določajo dostop teh oseb do

[32] Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

finančnih sredstev ali bistvenih storitev, kot so stanovanje, električna energija in telekomunikacijske storitve. Ker so tveganja torej velika, bi potrošnik, kadar ocena kreditne sposobnosti vključuje avtomatizirano obdelavo, moral imeti pravico, da na strani dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja posreduje človek. Potrošnik bi moral imeti tudi pravico, da pridobi smiselno pojasnilo opravljene ocene in delovanja uporabljene avtomatizirane obdelave, ki med drugim vključuje glavne spremenljivke ter povezano logiko in tveganja, ter pravico, da izrazi svoje stališče ter oceno kreditne sposobnosti in odločitev izpodbija.

(49) Pri oceni kreditnega statusa potrošnika bi moral dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja uporabljati tudi ustrezne zbirke podatkov. Zaradi pravnih in dejanskih okoliščin se te lahko uporabijo v različnem obsegu. Da bi preprečili izkrivljanje konkurence med dajalci kreditov oziroma ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, je treba poskrbeti, da imajo dostop do zasebnih ali javnih zbirk podatkov, ki se nanašajo na potrošnike v državi članici, v kateri nimajo sedeža, pod enakimi nediskriminatornimi pogoji kot dajalci kreditov oziroma ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja v tej državi članici. Države članice bi morale v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta olajšati čezmejni dostop do zasebnih ali javnih zbirk podatkov[33]. Za okrepitev vzajemnosti bi morale zbirke podatkov o kreditih v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom vsebovati vsaj informacije o zaostalih plačilih potrošnikov.

(50) Če je odločitev za zavrnitev vloge za kredit sprejeta na podlagi poizvedbe v zbirki podatkov o kreditih, bi moral dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja obvestiti potrošnika o tem dejstvu in o informacijah o uporabljeni zbirki podatkov.

(51) Ta direktiva ne ureja vprašanj pogodbenega prava v zvezi z veljavnostjo kreditnih pogodb ali pogodb o opravljanju storitve množičnega kreditnega financiranja. Zato lahko države članice na tem področju obdržijo ali sprejmejo nacionalne predpise v skladu s pravom Unije. Države članice lahko urejajo pravni režim ponudbe za sklenitev kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, zlasti kdaj naj se da in obdobje, v katerem je za dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja zavezujoča. Če je taka ponudba dana hkrati s predpogodbenimi informacijami iz te direktive, bi morala biti tako kot vse dodatne informacije, ki jih dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja želi dati potrošniku, predložena v ločenem dokumentu. Ta ločeni dokument se lahko priloži standardnim informacijam o evropskem potrošniškem kreditu.

(52) Kreditna pogodba in pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja bi morali jasno in jedrnato vsebovati vse potrebne informacije, da bi potrošnik poznal svoje pravice in obveznosti iz navedene pogodbe.

(53) Brez poseganja v Direktivo 93/13/EGS in predpogodbene obveznosti iz te direktive ter za zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov bi bilo treba potrošniku pravočasno in pred kakršnimi koli spremembami pogojev kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja predložiti opis predlaganih sprememb ter, kadar je ustrezno, potrebe po soglasju potrošnika ali sprememb,

[33] Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

uvedenih na podlagi zakona; čas uvedbe teh sprememb; sredstva za pritožbo, ki so na voljo potrošniku, in rok, v katerem lahko potrošnik vloži pritožbo, ter ime in naslov pristojnega organa, pri katerem se pritožba lahko vloži. Sprememba pogodbe ne bi smela vplivati na pravice potrošnikov, vključno s pravicami do obveščenosti v skladu s to direktivo.

(54) Za zagotovitev popolne preglednosti bi bilo treba potrošnika seznaniti z informacijami o posojilni obrestni meri tako v predpogodbeni fazi kot tudi ob sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja. V času trajanja pogodbenega razmerja je treba potrošnika tudi obveščati o spremembah spremenljive posojilne obrestne mere in posledičnih spremembah plačil. To ne vpliva na določbe nacionalne zakonodaje, ki se ne nanašajo na obveščanje potrošnikov in v katerih so določeni pogoji za spremembe oziroma posledice teh sprememb, razen kadar se spremembe nanašajo na plačila, posojilne obrestne mere in druge ekonomske okoliščine v zvezi s kreditom, npr. pravila, da lahko dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja spremeni posojilno obrestno mero samo, če za to obstaja utemeljen razlog, ali da potrošnik lahko odstopi od pogodbe v primeru spremembe posojilne obrestne mere ali drugega posebnega ekonomskega pogoja v zvezi s kreditom.

(55) V primeru večjih tiho dovoljenih prekoračitev, ki presegajo enomesečno obdobje, dajalec kredita potrošniku nemudoma predloži informacije o prekoračitvi, vključno z zadevnim zneskom, posojilno obrestno mero in vsemi veljavnimi kaznimi, stroški ali zamudnimi obrestmi. V primeru rednih tiho dovoljenih prekoračitev bi dajalec kredita potrošniku moral ponuditi svetovalne storitve, če so na voljo, da bi potrošniku pomagal najti manj drage alternative ali ga preusmeril na službe za svetovanje o odplačevanju dolgov.

(56) Potrošniki bi morali imeti pravico do odstopa od pogodbe brez kazni in brez obveznosti utemeljitve. Vendar pravice do odstopa ne bi smelo biti mogoče uveljavljati nepošteno.

(57) Če potrošnik odstopi od kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, v povezavi s katero je prejel blago, zlasti od pogodbe o obročnem nakupu ali od najemne pogodbe ali pogodbe o zakupu, ki določajo obveznost nakupa, ta direktiva ne bi smela posegati v predpise držav članic glede vračila blaga ali s tem povezanih vprašanj.

(58) V nekaterih primerih nacionalno pravo že določa, da potrošnik ne more razpolagati s sredstvi pred iztekom določenega roka. V teh primerih potrošnik morda želi zagotoviti pridobitev blaga ali storitev, ki so bile že kupljene. Zato bi v primeru povezanih kreditnih pogodb države članice morale imeti možnost izjemoma določiti, da se, če potrošnik izrecno želi zgodnjo pridobitev kupljenega blaga ali storitev, rok za uveljavitev pravice do odstopa lahko skrajša, da je isti kot rok, pred katerim sredstva ne morejo biti na razpolago.

(59) V primeru povezanih kreditnih pogodb obstaja razmerje medsebojne odvisnosti med nabavo blaga ali storitev in kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, sklenjeno za ta namen. Če torej potrošnik uveljavi na pravu Unije temelječo pravico do odstopa od kupne pogodbe, povezana kreditna pogodba potrošnika ne bi smela več zavezovati. To ne bi smelo vplivati na nacionalno pravo, ki se uporablja za povezane kreditne pogodbe, v primerih, ko je bila kupna pogodba razveljavljena ali ko je potrošnik uveljavil svojo pravico do odstopa na podlagi nacionalnega prava. Prav tako to ne bi smelo vplivati na pravice potrošnikov,

ki jih zagotavlja nacionalno pravo, po katerem ni mogoče vzpostaviti nikakršnih obveznosti med potrošnikom in dobaviteljem blaga oziroma izvajalcem storitev niti opraviti nobenega plačila med tema osebama, dokler potrošnik za financiranje nakupa blaga oziroma storitev ni podpisal kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

(60) Pogodbene stranke bi morale imeti pravico, da na običajen način odpovedo odprto kreditno pogodbo. Poleg tega bi moral imeti dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja – če je tako dogovorjeno v kreditni pogodbi oziroma pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja – pravico, da zaradi objektivno utemeljenih razlogov potrošniku začasno odvzame pravico do nadaljnjega črpanja na podlagi odprte kreditne pogodbe. Takšni razlogi so lahko med drugimi sum, da gre za nedovoljeno ali goljufivo uporabo kredita ali občutno povečano tveganje, da potrošnik ne bo sposoben izpolniti svoje obveznosti odplačila kredita. Ta direktiva ne bi smela posegati v nacionalno pogodbeno pravo, ki ureja pravice pogodbenih strank do prekinitve kreditne pogodbe zaradi kršitve pogodbe.

(61) Potrošnik bi moral pod določenimi pogoji imeti možnost uporabe pravnih sredstev zoper dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja v primeru težav, povezanih s kupno pogodbo. Vendar bi morale države članice opredeliti, v kakšni meri in pod katerimi pogoji mora potrošnik uporabiti pravna sredstva zoper dobavitelja oziroma izvajalca, zlasti z vložitvijo tožbe zoper dobavitelja oziroma izvajalca, preden jih lahko uporabi zoper dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja. Potrošniku se ne bi smele odvzeti pravice, ki mu jih daje nacionalno pravo in se nanašajo na solidarno odgovornost prodajalca oziroma izvajalca storitev ter dajalca kreditov oziroma ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja.

(62) Potrošnik bi moral imeti pravico, da svoje obveznosti poravna pred datumom, dogovorjenim v kreditni pogodbi. Kot določa sodba Sodišča EU v zadevi *Lexitor*[34], pravica potrošnika do zmanjšanja skupnih stroškov kredita v primeru predčasnega odplačila kredita vključuje vse stroške, ki so bili naloženi potrošniku. V primeru predčasnega odplačila bi dajalec kredita moral biti upravičen do poštenega in objektivno upravičenega nadomestila za stroške, neposredno povezane s predčasnim odplačilom, pri čemer bi se morali upoštevati tudi morebitni prihranki dajalca kredita. Vendar je pri določitvi načina za izračun nadomestila pomembno, da se spoštuje več načel. Izračun nadomestila za dajalca kredita bi moral biti za potrošnika pregleden in razumljiv že v predpogodbeni fazi, vsekakor pa med izvajanjem kreditne pogodbe. Metoda izračunavanja bi morala biti enostavna za uporabo tudi za dajalce kreditov, poleg tega pa bi se pristojnim nadzornim organom moral omogočati nadzor nad nadomestili. Ker se potrošniški kredit glede na trajanje in višino ne financira z dolgoročnimi mehanizmi financiranja, se torej najvišje dovoljeno nadomestilo določi pavšalno. Ta pristop odraža posebnost potrošniških kreditov in ne bi smel vplivati na pristop pri drugih proizvodih, ki se financirajo z dolgoročnimi mehanizmi financiranja, na primer pri hipotekarnih posojilih s fiksno obrestno mero.

(63) Države članice bi morale imeti možnost določiti, da lahko dajalec kredita nadomestilo za predčasno odplačilo zahteva samo pod pogojem, da znesek odplačila v dvanajstih mesecih preseže prag, ki ga določijo države članice. Pri določitvi praga, ki naj ne

[34] Sodba Sodišča z dne 11. septembra 2019, Lexitor, C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702.

preseže 10 000 EUR, bi države članice morale upoštevati povprečni znesek potrošniških kreditov na svojem trgu.

(64) Za pospeševanje vzpostavitve in delovanja notranjega trga in zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov v vsej Uniji je treba zagotoviti primerljivost informacij v zvezi z efektivno obrestno mero v vsej Uniji.

(65) Določitev omejitev obrestnih mer, efektivnih obrestnih mer in skupnih stroškov kredita za potrošnika je običajna praksa v številnih državah članicah. Takšna omejitev se je izkazala za koristno za potrošnike. Glede na to bi morale imeti države članice možnost, da ohranijo svojo sedanjo pravno ureditev. Vendar bi bilo treba, da se varstvo potrošnikov poveča brez določanja nepotrebnih mej državam članicam, omejitve obrestnih mer, efektivnih obrestnih mer in skupnih stroškov kredita za potrošnika uvesti po vsej Uniji.

(66) Zakoni različnih držav članic se precej razlikujejo glede poslovanja pri odobritvi kreditnih pogodb ali pri opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja. Kljub raznolikosti akterjev, udeleženih pri kreditnem posredništvu, so na ravni Unije nujni določeni standardi, da se zagotovi visoka raven strokovnosti in storitev.

(67) Veljavni okvir Unije bi moral potrošnike navdajati z zaupanjem, da imajo dajalci kreditov, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja v mislih interese potrošnika na podlagi informacij, ki so dajalcu kredita, kreditnemu posredniku in ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja v tistem trenutku na voljo, in smiselnih predpostavk o tveganjih v zvezi s potrošnikovim položajem med trajanjem predlagane kreditne pogodbe ali predlaganih storitev množičnega kreditnega financiranja. Ključni vidik vzbujanja takšnega zaupanja pri potrošnikih je zahteva, da se v panogi zagotovita visoka stopnja pravičnosti, poštenosti in strokovnosti ter ustrezno urejanje navzkrižja interesov, tudi tistih, ki izhajajo iz plačila, in da se pri svetovanju kar najbolj upoštevajo interesi potrošnika.

(68) Primerno je zagotoviti, da ima zadevno osebje dajalcev kreditov, kreditnih posrednikov in ponudnikov storitev množičnega kreditnega financiranja ustrezno raven znanja in usposobljenosti, da se doseže visoka raven strokovnosti. Zato bi osebje na podlagi minimalnih zahtev glede znanja in usposobljenosti moralo na ravni podjetja dokazati ustrezno znanje in usposobljenost. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da sprejmejo ali ohranijo takšne zahteve za posamezne fizične osebe. V tej direktivi bi moralo osebje, neposredno vključeno v dejavnosti iz te direktive, zajemati osebje v oddelku trgovanja (front-office staff) in tisto v oddelku podpore (back-office staff), vključno z vodstvom, ki ima pomembno vlogo pri kreditno-pogodbenem procesu ali procesu storitev množičnega kreditnega financiranja. Osebe s podpornimi funkcijami, ki niso povezane s kreditno-pogodbenim procesom ali procesom storitev množičnega kreditnega financiranja, vključno z osebjem v kadrovski službi in osebjem za informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, ne bi smele šteti za osebje v smislu te direktive. Države članice bi morale uvesti ukrepe za ozaveščanje malih in srednjih dajalcev kredita o zahtevah iz te direktive ter za olajšanje njihove skladnosti, na primer informacijske kampanje, priročnike za uporabnike in programe usposabljanja zaposlenih.

(69) Da bi bili potrošniki bolj sposobni premišljeno odločati o odgovornem najemanju posojil in upravljanju dolga, bi se države članice morale zavzemati za ukrepe v podporo izobraževanju potrošnikov na področju odgovornega najemanja posojil in upravljanja dolga, zlasti kar zadeva potrošniške kreditne pogodbe. To obveznost bi bilo mogoče izpolniti ob upoštevanju okvira za finančno usposobljenost, ki ga je Unija

razvila skupaj z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Predvsem je treba zagotoviti smernice potrošnikom, ki potrošniški kredit jemljejo prvič in zlasti na digitalnih orodjih. V zvezi s tem bi Komisija morala izbrati primere dobre prakse, da bi spodbudila nadaljnji razvoj ukrepov za večjo finančno ozaveščenost potrošnikov. Komisija lahko takšne primere dobre prakse objavi skupaj s podobnimi poročili, pripravljenimi v zvezi z drugimi zakonodajnimi akti Unije.

(70) Ker ima izvršilni postopek občutne posledice za dajalce kreditov, potrošnike in morebiti finančno stabilnost, je dajalce kreditov primerno spodbujati, da nastajajoče kreditno tveganje obravnavajo proaktivno že v zgodnji fazi, ter sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da bodo dajalci kreditov izkazovali razumno potrpežljivost in si drugače razumno prizadevali za ustrezno rešitev še pred začetkom izvršilnega postopka. Kjer je to mogoče, bi bilo treba poiskati rešitve, pri katerih se med drugim upoštevajo individualne okoliščine potrošnika, interesi in pravice potrošnika, njegova sposobnost odplačevanja kredita ter razumna potreba po življenjskih stroških ter se omejijo stroški za potrošnike v primeru neizpolnitve obveznosti. Države članice strankama kreditne pogodbe ne bi smele preprečiti izrecnega dogovora, da vrnitev blaga iz povezane kreditne pogodbe ali prihodkov od prodaje tega blaga dajalcu kredita ali prenos tega blaga nanj zadostuje za odplačilo kredita.

(71) Ukrepi restrukturiranja lahko vključujejo celotno ali delno refinanciranje kreditne pogodbe ali spremembo prejšnjih pogojev kreditne pogodbe. Takšna sprememba lahko med drugim vključuje: podaljšanje trajanja kreditne pogodbe; spremembo vrste kreditne pogodbe; odložitev plačila celotnega obroka odplačila ali njegovega dela za določeno obdobje; spremembo obrestne mere; ponudbo moratorija na odplačevanje dolga; delna odplačila; pretvorbo valute ter delno oprostitev in konsolidacijo dolga.

(72) Potrošniki, ki se soočajo s težavami pri izpolnjevanju svojih finančnih obveznosti, bodo pri upravljanju svojih dolgov imeli koristi od specializirane pomoči. Cilj služb za svetovanje o odplačevanju dolgov je pomagati potrošnikom, ki se soočajo s finančnimi težavami, in jih usmerjati, da v največji možni meri odplačajo neporavnane dolgove, pri tem pa ohranijo dostojno raven življenja in dostojanstvo. Ta prilagojena in neodvisna pomoč, ki jo zagotavljajo poklicni izvajalci, ki niso dajalci kreditov, kreditni posredniki, ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja ali skrbniki kreditov, lahko vključuje pravno svetovanje, upravljanje denarja in dolgov ter socialno in psihološko pomoč. Države članice bi morale zagotoviti, da so potrošnikom neposredno ali posredno na voljo službe za svetovanje o odplačevanju dolgov, ki jih zagotavljajo neodvisni izvajalci poslovnih dejavnosti, in da so, kadar je to mogoče, potrošniki, ki imajo težave z odplačevanjem dolgov, pred začetkom izvršilnega postopka napoteni nanje. Države članice lahko za te službe ohranijo ali uvedejo posebne zahteve.

(73) Za zagotovitev preglednosti in stabilnosti trga ter glede na nadaljnjo harmonizacijo bi morale države članice zagotoviti ustrezne ukrepe za vzpostavitev regulacije ali nadzora nad dajalci kreditov in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja.

(74) Države članice bi morale zagotoviti, da za nekreditne institucije velja ustrezen sprejemni postopek, kar vključuje vpis nekreditne institucije v register ter nadzor, ki ga izvaja pristojni organ.

(75) Ta direktiva ureja le nekatere obveznosti kreditnih posrednikov do potrošnikov. Državam članicam bi bilo zato treba še naprej pustiti možnost, da obdržijo ali uvedejo dodatne obveznosti za kreditne posrednike, vključno s pogoji, pod katerimi lahko kreditni posrednik prejme pristojbino od potrošnika, ki je zahteval njegove storitve.

(76) Prenos pravic, ki jih ima dajalec kredita po kreditni pogodbi ali pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, ne bi smel pomeniti manj ugodnega položaja za potrošnika. Potrošnika bi bilo treba ustrezno obvestiti tudi, ko se kreditna pogodba ali pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja prenese na tretjo stranko. Če pa začetni dajalec kredita v dogovoru s prejemnikom prenesene pravice v razmerju do potrošnika še vedno servisira kredit, potrošnik nima večjega interesa, da bi bil o prenosu obveščen. Zato bi bila zahteva na ravni Unije po obveščanju potrošnika o prenosu v takem primeru lahko odvečna.

(77) Države članice bi morale imeti možnost izbire, ali bodo ohranile oziroma sprejele svoja pravila glede kolektivnih oblik obveščanja, če je to potrebno za zagotavljanje učinkovitosti pri kompleksnih transakcijah, kot sta listinjenje ali likvidacija sredstev, ki se izvajajo pri prisilni administrativni likvidaciji bank.

(78) Potrošniki bi morali imeti dostop do ustreznih in učinkovitih postopkov alternativnega reševanja sporov, ki izhajajo iz pravic in obveznosti, določenih v tej direktivi, pri čemer se, kadar je ustrezno, uporabljajo obstoječi subjekti. Takšen dostop je glede zadevnih pogodbenih sporov že zagotovljen z Direktivo 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta[35]. Vendar bi potrošniki dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov morali imeti tudi v primeru predpogodbenih sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi s to direktivo, na primer v zvezi z zahtevami glede predpogodbenih informacij, svetovalnimi storitvami in oceno kreditne sposobnosti, pa tudi v zvezi z informacijami, ki jih zagotovijo kreditni posredniki, ki jih plačajo dajalci kreditov in zato nimajo neposrednega pogodbenega razmerja s potrošniki. Takšni postopki alternativnega reševanja sporov in subjekti, ki jih ponujajo, bi morali izpolnjevati zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU.

(79) Države članice bi morale imenovati pristojne organe, pooblaščene za zagotavljanje izvrševanja te direktive, in zagotoviti, da se tem pristojnim organom podelijo preiskovalna in izvršilna pooblastila ter ustrezna sredstva, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog. Pristojni organi različnih držav članic bi med seboj morali sodelovati, kadarkoli je to potrebno za opravljanje dolžnosti v skladu s to direktivo.

(80) Države članice bi morale določiti pravila o kaznih za kršitve nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in zagotoviti njihovo izvajanje. Čeprav izbira kazni ostaja v pristojnosti držav članic, bi predpisane kazni morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

(81) Sedanja nacionalna pravila o kaznih se znotraj Unije zelo razlikujejo. Zlasti vse države članice ne zagotavljajo, da je gospodarskim subjektom, ki so odgovorni za močno razširjene kršitve ali močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, mogoče izreči učinkovite, sorazmerne in odvračilne globe. Da se organom držav članic zagotovi možnost izrekanja učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, ki so predmet usklajene preiskave in izvršilnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta[36], bi bilo kot element kazni za take kršitve treba uvesti globe. Za

---

35 Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (UL L 165, 18.6.2013, str. 63).

36 Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, 27.12.2017, str. 1).

zagotavljanje odvračilnega učinka glob bi morale države članice v svojem nacionalnem pravu določiti najvišje globe za take kršitve v višini najmanj 4 % letnega prometa, ki ga ima v zadevni državi članici ali državah članicah dajalec kredita, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja. Ti gospodarski subjekti lahko v nekaterih primerih pomenijo tudi skupino družb.

(82) Za izboljšanje preglednosti in zaupanja potrošnikov lahko pristojni organ javnosti razkrije vse upravne kazni, ki so naložene zaradi kršenja ukrepov, sprejetih na podlagi te direktive, razen če bi tako razkritje resno ogrozilo finančne trge ali vpletenim stranem povzročilo nesorazmerno škodo.

(83) Ker cilja te direktive, to je določitve skupnih pravil za nekatere vidike zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi s potrošniškimi krediti, države članice glede na razvoj trga zaradi digitalizacije in cilj olajšanja čezmejnega zagotavljanja kreditov ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor je navedeno v členu 5 Pogodbe o delovanju Evropske unije. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

(84) Za spremembo nebistvenih elementov te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi z dodatnimi predpostavkami za izračun efektivne obrestne mere. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje[37]. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

(85) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih[38] se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.

(86) Ob upoštevanju števila sprememb, ki jih je treba vnesti v Direktivo 2008/48/ES zaradi razvoja sektorja potrošniških kreditov, in v interesu jasnosti zakonodaje Unije bi bilo treba zadevno direktivo razveljaviti in nadomestiti s to direktivo.

(87) Države članice bi morale ukrepe, potrebne za uskladitev s to direktivo, uporabljati od [OP: *please insert date: six months from the transposition deadline*]. Vendar bi bilo treba ob upoštevanju težkih gospodarskih razmer, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, in posebnih izzivov, s katerimi se soočajo mikro, mala in srednja podjetja, tem podjetjem zagotoviti dovolj časa, da se pripravijo na uporabo te direktive. Zato bi države članice morale ukrepe, potrebne za uskladitev s to direktivo, kolikor zadevajo mikro, mala in srednja podjetja, uporabljati od [*OP: please insert date: 18 months from the transposition deadline*].

---

37 UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

38 UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

(88) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725[39] je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je podal mnenje XX XXXX[40] –

[39] Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

[40] …

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa skupni okvir za harmonizacijo nekaterih vidikov zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi s potrošniškimi krediti v obliki nekaterih potrošniških kreditnih pogodb in pogodb o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja za potrošnike.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za kreditne pogodbe.

   Členi 1, 2 in 3, členi 5 do 10, členi 12 do 23, členi 26, 27 in 28, členi 30 do 33, člen 37 ter členi 39 do 50 se uporabljajo tudi za storitve množičnega kreditnega financiranja, kadar teh storitev ne opravlja dajalec kredita ali kreditni posrednik.

2. Ta direktiva se ne uporablja za:

   (a) kreditne pogodbe, zavarovane s hipoteko ali z drugim primerljivim jamstvom, ki se običajno uporablja v državi članici za stanovanjske nepremičnine, ali zavarovane s pravico na stanovanjski nepremičnini;

   (b) kreditne pogodbe, katerih namen je pridobiti ali obdržati lastninske pravice na zemljiščih ali na obstoječih ali načrtovanih zgradbah;

   (c) kreditne pogodbe, katerih skupni znesek kredita presega 100 000 EUR;

   (d) kreditne pogodbe, s katerimi kredit delodajalci dodelijo svojim zaposlenim kot sekundarno dejavnost brezobrestno ali z efektivnimi obrestnimi merami, nižjimi od tistih, ki prevladujejo na trgu, in ki niso na voljo splošni javnosti;

   (e) kreditne pogodbe, sklenjene z investicijskimi družbami, kakor so opredeljene v členu 4(1)(1) Direktive 2014/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta[41], ali s kreditnimi institucijami, kakor so opredeljene v členu 4(1)(1) Uredbe št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta[42], z namenom omogočiti vlagatelju, da opravi transakcijo, povezano z enim ali več finančnimi instrumenti, naštetimi v oddelku C Priloge I k Direktivi 2014/65/EU, kadar je investicijska družba ali kreditna institucija, ki kredit odobri, vključena v tako transakcijo;

   (f) kreditne pogodbe, ki so rezultat poravnave, dosežene na sodišču ali pred drugim zakonsko določenim organom;

---

41 Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

42 Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

(g) kreditne pogodbe, ki se nanašajo na brezplačen odlog plačila obstoječega dolga;

(h) kreditne pogodbe, pri katerih mora potrošnik deponirati nek predmet kot jamstvo pri dajalcu kredita in je odgovornost potrošnika strogo omejena na ta deponirani predmet;

(i) kreditne pogodbe za posojila, odobrena omejeni javnosti na podlagi zakonskih določb in v skladu s splošnim interesom ter po nižjih obrestnih merah, kot veljajo na trgu, ali brez obresti ali pod drugimi pogoji, ki so za potrošnika ugodnejši od tistih, ki veljajo na trgu;

(j) kreditne pogodbe, ki obstajajo [*OP: please insert date six months from the transposition deadline*]; vendar se člena 23 in 24, drugi stavek člena 25(1), člen 25(2), člen 28 ter člen 39 uporabljajo za vse odprte kreditne pogodbe, ki obstajajo [*OP: please insert date six months from the transposition deadline*].

3. Ne glede na odstavek 2(c) se ta direktiva uporablja za nezavarovane kreditne pogodbe, pri katerih skupni znesek kredita presega 100 000 EUR, kadar je namen teh kreditnih pogodb obnova stanovanjske nepremičnine.

4. V primeru kreditnih pogodb v obliki tiho dovoljenih prekoračitev se uporabljajo le členi 1, 2 in 3, člen 25 ter členi 41 do 50.

5. Države članice lahko določijo, da se za kreditne pogodbe, ki jih sklene organizacija, katere članstvo je omejeno na osebe, ki prebivajo ali so zaposlene na določeni lokaciji, ali na uslužbence in upokojene uslužbence določenega delodajalca ali na osebe, ki izpolnjujejo druge zahteve, določene v skladu z nacionalno zakonodajo kot podlaga za obstoj skupne vezi med člani, uporabljajo samo členi 1, 2 in 3, člena 7 in 8, člen 11, člen 19, člen 20, člen 21(1), točke (a) do (h) in (l), člen 21(3), člen 23, člen 25 ter členi 28 do 51, če organizacija izpolnjuje vse naslednje pogoje:

(a) je ustanovljena v vzajemno korist svojih članov;

(b) ne ustvarja dobička za nobeno drugo osebo razen svojih članov;

(c) izpolnjuje zahteve socialnega namena, predpisane v nacionalnem pravu;

(d) prejema prihranke in upravlja s prihranki samo svojih članov ter samo svojim članom zagotavlja vire posojil;

(e) zagotavlja kredit na podlagi efektivne obrestne mere, ki je nižja od tistih, ki veljajo na trgu, ali za katero velja najvišja dovoljena meja, predpisana z nacionalno zakonodajo.

Države članice lahko iz uporabe te direktive izvzamejo kreditne pogodbe, ki jih sklene organizacija iz prvega pododstavka, če je skupna vrednost vseh obstoječih kreditnih pogodb te organizacije zanemarljiva v primerjavi s skupno vrednostjo vseh obstoječih kreditnih pogodb v državi članici, v kateri ima zadevna organizacija sedež, in če skupna vrednost vseh obstoječih kreditnih pogodb, ki jih sklenejo vse take organizacije v državi članici, predstavlja manj kot 1 % skupne vrednosti vseh obstoječih kreditnih pogodb, sklenjenih v tej državi članici.

Države članice vsako leto preverijo, ali so pogoji za uporabo katere koli tovrstne izjeme iz drugega pododstavka še vedno izpolnjeni, in sprejmejo ukrepe za preklic izjeme, če menijo, da niso več izpolnjeni.

6. Države članice lahko določijo, da se za kreditne pogodbe, v katerih se predvideva, da bosta dajalec kredita in potrošnik sklenila dogovor glede načina odloga plačil ali odplačil, uporabljajo samo členi 1, 2 in 3, člena 7 in 8, člen 11, člen 19, člen 20, člen 21(1), točke (a) do (h), (l) in (r), člen 21(3), člen 23, člen 25, členi 28 do 38 ter členi 40 do 50, kadar je potrošnik že v zamudi pri odplačevanju po prvotni kreditni pogodbi in kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) dogovor bo verjetno preprečil možnost sodnega postopka v zvezi s potrošnikovim neizpolnjevanjem plačilnih obveznosti;

(b) potrošnik s sklenitvijo dogovora ne bi imel manj ugodnih pogojev v primerjavi s tistimi, določenimi s prvotno kreditno pogodbo.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „potrošnik“ pomeni fizično osebo, ki deluje zunaj okvira svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica;

(2) „dajalec kredita“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica da kredit ali obljubi, da ga bo dala;

(3) „kreditna pogodba“ pomeni pogodbo, s katero dajalec kredita potrošniku odobri kredit ali obljubi odobritev kredita v obliki odloga plačila, posojila ali drugega podobnega finančnega dogovora, z izjemo pogodb o trajnem opravljanju storitev ali dobavi blaga enake vrste, kadar potrošnik v času dobave takšnih storitev ali blaga plačuje zanje v obrokih;

(4) „storitve množičnega kreditnega financiranja“ pomeni storitve, ki jih opravlja platforma za množično financiranje, da olajša odobritev potrošniškega kredita;

(5) „skupni stroški kredita za potrošnika“ pomeni vse stroške, vključno z obrestmi, provizijami, davki in vsemi drugimi vrstami pristojbin, ki jih mora potrošnik plačati v zvezi s kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja in ki so dajalcu kredita oziroma ponudniku storitev množičnega kreditnega financiranja znani, razen notarskih stroškov; v skupne stroške kredita za potrošnika so vključeni tudi stroški, povezani s pomožnimi storitvami v zvezi s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, če je sklenitev dodatne pogodbe o takih pomožnih storitvah obvezna že za samo pridobitev kredita ali pridobitev pod pogoji, ki se tržijo;

(6) „skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik“ pomeni vsoto skupnega zneska kredita in skupnih stroškov kredita za potrošnika;

(7) „efektivna obrestna mera“ pomeni skupne stroške kredita za potrošnika, izražene kot letni odstotek skupnega zneska kredita, po potrebi vključno s stroški iz člena 30(2);

(8) „posojilna obrestna mera“ pomeni obrestno mero, izraženo kot stalni ali spremenljivi odstotek, ki se zaračuna na letni osnovi glede na znesek črpanega kredita;

(9) „fiksna posojilna obrestna mera“ pomeni posojilno obrestno mero, o kateri se dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja in

potrošnik v kreditni pogodbi oziroma pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja z izključno uporabo fiksnega specifičnega odstotka dogovorita za celotno obdobje trajanja kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja, ali več posojilnih obrestnih mer, o katerih se dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja in potrošnik v kreditni pogodbi oziroma pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja z izključno uporabo fiksnega specifičnega odstotka dogovorita za delna obdobja. Če v kreditni pogodbi ali pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja niso določene vse posojilne obrestne mere, velja, da je posojilna obrestna mera dogovorjena samo za delna obdobja, za katera so posojilne obrestne mere določene izključno na podlagi fiksnega specifičnega odstotka, ki je bil dogovorjen ob sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja;

(10) „skupni znesek kredita“ pomeni najvišjo dovoljeno mejo ali vsoto vseh zneskov, ki so na voljo v skladu s kreditno pogodbo ali v skladu s storitvami množičnega kreditnega financiranja;

(11) „trajni nosilec podatkov“ pomeni vsak instrument, ki potrošniku omogoča, da informacije, namenjene njemu osebno, shrani tako, da so mu dostopne za prihodnje potrebe toliko časa, kolikor zadostuje za namene obveščenosti, in ki dovoljuje nespremenjeno reprodukcijo shranjenih informacij;

(12) „kreditni posrednik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ne deluje kot dajalec kredita ali notar in potrošnika ne le neposredno ali posredno predstavi dajalcu kredita ter v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica v zameno za provizijo, ki je lahko v denarju ali kateri koli drugi dogovorjeni obliki finančnega plačila:

(a) potrošnikom predstavlja ali ponuja kreditne pogodbe;

(b) potrošnikom pomaga s pripravljalnim delom ali drugimi predpogodbenimi administrativnimi postopki v zvezi s kreditnimi pogodbami, pri čemer to ni delo, navedeno v točki (a), ali

(c) v imenu dajalca kredita s potrošniki sklepa kreditne pogodbe;

(13) „predpogodbene informacije“ pomeni informacije, ki jih mora potrošnik imeti, da lahko primerja različne kreditne ponudbe in sprejme informirano odločitev o sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja;

(14) „oblikovanje profilov“ pomeni vsako obliko avtomatizirane obdelave osebnih podatkov, kakor je opredeljena v členu 4(4) Uredbe (EU) 2016/679;

(15) „sredstva za sporazumevanje na daljavo“ pomeni vsa sredstva za sporazumevanje na daljavo, kakor so opredeljena v členu 2(e) Direktive 2002/65/ES;

(16) „vezana prodaja“ pomeni ponujanje ali prodajo kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja v paketu skupaj z drugimi ločenimi finančnimi produkti ali storitvami, pri čemer kreditna pogodba ali storitve množičnega kreditnega financiranja potrošniku niso na voljo posebej;

(17) „paketna prodaja“ pomeni ponujanje ali prodajo kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja v paketu skupaj z drugimi ločenimi

finančnimi produkti ali storitvami, pri čemer je kreditna pogodba ali storitve množičnega kreditnega financiranja potrošniku na voljo tudi posebej, a ne nujno pod enakimi pogoji kot v paketu z drugimi produkti ali storitvami;

(18) „svetovalne storitve“ pomeni osebna priporočila, ki so dana potrošniku glede ene ali več transakcij v zvezi s kreditnimi pogodbami ali storitvami množičnega kreditnega financiranja in so dejavnost, ločena od odobritve kredita in od dejavnosti kreditnega posrednika, kakor je opredeljen v točki 12;

(19) „možnost prekoračitve“ pomeni izrecno kreditno pogodbo, pri kateri dajalec kredita potrošniku omogoči, da razpolaga s sredstvi, ki presegajo trenutno stanje na potrošnikovem tekočem računu;

(20) „tiho dovoljena prekoračitev“ pomeni prekoračitev, pri kateri dajalec kredita potrošniku tiho dovoli, da razpolaga s sredstvi, ki presegajo trenutno stanje na potrošnikovem tekočem računu ali dogovorjeno možnost prekoračitve;

(21) „povezana kreditna pogodba“ pomeni kreditno pogodbo ali storitve množičnega kreditnega financiranja, v katerih:

(a) so zadevni kredit ali storitve namenjene izključno financiranju pogodbe o dobavi določenega blaga ali opravljanju določene storitve in

(b) ti dve pogodbi objektivno sestavljata komercialno enoto; šteje se, da komercialna enota obstaja, kadar dobavitelj ali ponudnik storitev sam financira kredit za potrošnika ali kadar, če ga financira tretja stranka, dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja uporablja storitve dobavitelja ali ponudnika storitev v zvezi s sklenitvijo ali pripravo kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali kadar je določeno blago ali izvajanje določenih storitev izrecno opredeljeno v kreditni pogodbi ali storitvah množičnega kreditnega financiranja;

(22) „predčasno odplačilo“ pomeni popolno ali delno izpolnitev obveznosti potrošnika na podlagi kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja;

(23) „platforma za množično financiranje“ pomeni platformo za množično financiranje, kot je opredeljena v členu 2(1)(d) Uredbe (EU) (EU) 2020/1503;

(24) „obnavljajoči se krediti“ pomeni obliko kreditne pogodbe, ki jo izda dajalec kredita in potrošniku omogoča, da črpa ali dvigne sredstva, jih odplača in jih ponovno dvigne;

(25) „službe za svetovanje o odplačevanju dolgov“ pomeni individualno tehnično, pravno ali psihološko pomoč, ki jo neodvisni izvajalci poslovnih dejavnosti zagotavljajo potrošnikom, ki imajo ali bi lahko imeli težave pri izpolnjevanju finančnih obveznosti.

Člen 4

Pretvorba zneskov, izraženih v eurih, v nacionalne valute

1. Za namene te direktive tiste države članice, ki bodo pretvorile zneske, izražene v eurih, v svoje nacionalne valute, na začetku pri pretvorbi uporabijo menjalni tečaj, veljaven na dan začetka veljavnosti te direktive.

2. Države članice lahko zaokrožijo zneske, pridobljene s pretvorbo iz odstavka 1, pod pogojem, da tako zaokrožanje ne preseže 10 EUR.

Člen 5

Obveznost brezplačnega obveščanja potrošnikov

Države članice zahtevajo, da so informacije, ki jih potrošnik prejme v skladu s to direktivo, potrošniku dane brezplačno.

Člen 6

Nediskriminacija

Države članice zagotovijo, da pogoji, ki jih je treba izpolniti za odobritev kredita, do potrošnikov, ki zakonito prebivajo v Uniji, niso diskriminatorni na podlagi državljanstva, prebivališča ali katerega koli razloga iz člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ko ti potrošniki v Uniji zaprosijo za kreditno pogodbo ali storitve množičnega kreditnega financiranja, jih sklepajo ali jih imajo.

POGLAVJE II

INFORMACIJE, KI SE DAJO PRED SKLENITVIJO KREDITNE POGODBE ALI POGODBE O OPRAVLJANJU STORITEV MNOŽIČNEGA KREDITNEGA FINANCIRANJA

Člen 7

Oglaševanje in trženje kreditnih pogodb ter storitev množičnega kreditnega financiranja

Brez poseganja v Direktivo 2005/29/ES, države članice zahtevajo, da so oglaševalska in trženjska sporočila v zvezi s kreditnimi pogodbami ali storitvami množičnega kreditnega financiranja poštena, jasna in nezavajajoča. V takšnih oglaševalskih in trženjskih sporočilih je prepovedano izražanje, ki lahko pri potrošniku vzbudi napačna pričakovanja v zvezi z razpoložljivostjo ali stroški kredita.

Člen 8

Standardne informacije, ki se vključijo v oglaševanje kreditnih pogodb in storitev množičnega kreditnega financiranja

1. Države članice zahtevajo, da oglaševanje kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja, pri katerem je navedena obrestna mera ali drugi podatki v zvezi s stroški kredita za potrošnika, vsebuje standardne informacije v skladu s tem členom.

   Ta obveznost ne velja, kadar je treba v skladu z nacionalnim pravom pri oglaševanju kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja, pri katerem ni navedena obrestna mera ali drugi podatki v zvezi s stroški kredita za potrošnika v smislu prvega pododstavka, navesti efektivno obrestno mero.

2. Standardne informacije so lahko berljive ali jasno slišne, kakor je ustrezno, prilagojene tehničnim omejitvam medija, ki se uporablja za oglaševanje, ter z

reprezentativnim primerom jasno, jedrnato in pregledno zajemajo vse naslednje elemente:

(a) posojilno obrestno mero, fiksno ali spremenljivo ali kombinirano, skupaj s podrobnostmi o kakršnih koli stroških, ki so vključeni v skupnih stroških kredita za potrošnika;

(b) skupni znesek kredita;

(c) efektivno obrestno mero;

(d) kadar je ustrezno, trajanje kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja;

(e) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve gotovinsko ceno in znesek morebitnega predplačila;

(f) po potrebi skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, in višino obrokov.

V posebnih in utemeljenih primerih, ko sredstvo, ki se uporablja za sporočanje standardnih informacij iz prvega pododstavka, ne omogoča vizualnega prikaza informacij, se točki (e) in (f) navedenega pododstavka ne uporabljata.

3. Kadar je sklenitev pogodbe o pomožni storitvi, ki se nanaša na kreditno pogodbo ali storitve množičnega kreditnega financiranja, obvezna že za samo pridobitev kredita ali njegovo pridobitev pod pogoji, ki se tržijo, stroškov te storitve pa ni možno določiti vnaprej, se v standardnih informacijah poleg efektivne obrestne mere iz odstavka 2(c) jasno, jedrnato in vidno navede tudi obveznost sklenitve pogodbe.

Člen 9

Splošne informacije

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov ali, kadar je ustrezno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnikom vedno dajo jasne in razumljive splošne informacije o kreditnih pogodbah ali storitvah množičnega kreditnega financiranja na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov.

2. Splošne informacije iz odstavka 1 vključujejo vsaj naslednje:

(a) identiteto, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov izdajatelja informacij;

(b) namen, za katerega se lahko uporabi kredit;

(c) možno trajanje kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja;

(d) vrste razpoložljivih posojilnih obrestnih mer z navedbo, ali je fiksna ali spremenljiva ali kombinirana, s krajšim opisom značilnosti fiksne in spremenljive obrestne mere ter tudi s tem povezanih posledic za potrošnika;

(e) reprezentativni primer skupnega zneska kredita, skupnih stroškov kredita za potrošnika, skupnega zneska, ki ga mora plačati potrošnik, in efektivne obrestne mere;

(f) morebitne dodatne stroške, ki niso vključeni v skupne stroške kredita za potrošnika in jih je treba plačati v povezavi s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja;

(g) nabor različnih možnosti vračila kredita dajalcu kredita, vključno s številom, pogostostjo in višino rednih obrokov odplačila;

(h) opis pogojev, neposredno povezanih s predčasnim odplačilom;

(i) opis pravice do odstopa od kreditne pogodbe;

(j) opis pomožnih storitev, ki jih mora kupiti potrošnik, da bi lahko dobil kredit ali da bi ga lahko dobil pod pogoji, ki se tržijo, ter, kadar je ustrezno, pojasnilo, da je nakup pomožnih storitev mogoč tudi pri ponudniku, ki ni dajalec kredita, ter

(k) splošno opozorilo glede morebitnih posledic neizpolnjevanja obveznosti, povezanih s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja.

Člen 10

Predpogodbene informacije

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku dajo predpogodbene informacije, potrebne za primerjavo različnih ponudb, da se lahko informirano odloči, ali naj sklene kreditno pogodbo ali storitve množičnega kreditnega financiranja na podlagi pogojev kredita, ki jih ponuja dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja, ter, kadar je ustrezno, želj in informacij, ki jih navede potrošnik. Take predpogodbene informacije se potrošniku dajo vsaj en dan pred tem, ko ga zavezuje kakršna koli kreditna pogodba ali ponudba oziroma pogodba ali ponudba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

   Če se predpogodbene informacije iz prvega pododstavka dajo manj kot en dan pred tem, ko potrošnika zavezuje kreditna pogodba ali ponudba oziroma pogodba ali ponudba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov pošljeta sporočilo o možnosti odstopa od kreditne pogodbe oziroma storitev množičnega kreditnega financiranja in o postopku za odstop v skladu s členom 26. To sporočilo se potrošniku predloži najpozneje dan po sklenitvi kreditne pogodbe, pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali sprejetju kreditne ponudbe.

2. Predpogodbene informacije iz odstavka 1 se predložijo z obrazcem o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu iz Priloge I na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov. Vse informacije na obrazcu so enako vidne. Da je dajalec kredita izpolnil zahteve glede informacij iz tega odstavka ter člena 3(1) in (2) Direktive 2002/65/ES, se šteje, če je predložil standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu.

3. Predpogodbene informacije iz odstavka 1 opredeljujejo vse naslednje elemente:

   (a) vrsto kredita;

   (b) identiteto, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov dajalca kredita ter, kadar je ustrezno, identiteto, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov zadevnega kreditnega posrednika in ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja;

(c) skupni znesek kredita in pogoje, ki urejajo črpanje kredita;

(d) trajanje kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja;

(e) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve in v primeru povezanih kreditnih pogodb določeno blago ali storitve ter njihovo gotovinsko vrednost;

(f) posojilno obrestno mero ali vse posojilne obrestne mere, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, pogoje, ki urejajo uporabo vsake posojilne obrestne mere in, če je na voljo, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za vsako začetno posojilno obrestno mero, ter obdobja, pogoje in postopke za spreminjanje vsake posojilne obrestne mere;

(g) efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ponazorjeno z reprezentativnim primerom, v katerem se navedejo vse predpostavke, uporabljene za izračun te obrestne mere; če je potrošnik obvestil dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja o enem ali več elementih želenega kredita, na primer o trajanju kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja in skupnemu znesku kredita, mora dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja te elemente upoštevati.

(h) kadar kreditna pogodba ali storitve množičnega kreditnega financiranja predvidevajo različne načine črpanja z različnimi stroški ali posojilnimi obrestmi in dajalec kredita uporabi predpostavko iz točke (b) dela II Priloge IV, navedbo, da lahko drugi mehanizmi črpanja za zadevno vrsto kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja privedejo do višje efektivne obrestne mere;

(i) znesek, število in pogostost plačil potrošnika in po potrebi vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;

(j) po potrebi stroške upravljanja enega ali več obveznih računov za vodenje plačilnih transakcij in črpanj, stroške uporabe plačilnih sredstev tako za plačilne transakcije kot za črpanja ter vse druge stroške, ki izhajajo iz kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja, in pogoje, pod katerimi se lahko kateri koli od teh stroškov spremenijo;

(k) po potrebi stroške, ki jih potrošnik ob sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja plača notarju;

(l) morebitno obveznost sklenitve pogodbe o pomožnih storitvah, povezane s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, kadar je sklenitev takšne pogodbe obvezna že za samo pridobitev kredita ali pridobitev pod pogoji, ki se tržijo;

(m) obrestno mero, veljavno v primeru zamujenih plačil, ter pravila za njeno prilagoditev in, kjer je to potrebno, stroške v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti;

(n) opozorilo o posledicah neizvedenih ali zamujenih plačil;

(o) po potrebi zahtevana poroštva;

(p) obstoj pravice do odstopa;

(q) pravico do predčasnega odplačila in po potrebi informacije o pravici dajalca kredita do nadomestila in o tem, kako se bo to nadomestilo določilo;

(r) potrošnikovo pravico do takojšnje in brezplačne seznanitve z rezultatom pridobivanja informacij iz zbirke podatkov za namene ocene njegove kreditne sposobnosti v skladu s členom 19(2);

(s) potrošnikovo pravico iz odstavka 8, da se mu na zahtevo in brezplačno predloži izvod osnutka kreditne pogodbe ali osnutka pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja pod pogojem, da je dajalec kredita, ko je zahteva izražena, s potrošnikom kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja pripravljen skleniti;

(t) po potrebi navedbo, da je bila cena prilagojena osebi na podlagi avtomatizirane obdelave, vključno z oblikovanjem profilov;

(u) po potrebi časovno obdobje, med katerim je dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja zavezan s predpogodbenimi informacijami, predloženimi v skladu s tem členom;

(v) podatke o izvensodnih postopkih pritožbe in drugih pravnih sredstvih, ki so na voljo potrošniku, ter načine za njihovo uporabo.

Kadar se kreditna pogodba ali storitve množičnega kreditnega financiranja sklicujejo na referenčno vrednost, kakor je opredeljena v členu 3(1)(3) Uredbe (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta[43], dajalec kredita ali, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku v ločenem dokumentu, ki se lahko priloži obrazcu o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu, posreduje ime referenčne vrednosti in njenega upravljavca ter morebitne posledice za potrošnika.

4. Skupaj z obrazcem o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku predloži obrazec o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita iz Priloge II, ki vsebuje naslednje predpogodbene informacije:

(a) skupni znesek kredita;

(b) trajanje kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja;

(c) posojilno obrestno mero ali vse posojilne obrestne mere, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere;

(d) efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik;

(e) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve in v primeru povezanih kreditnih pogodb določeno blago ali storitve ter njihovo gotovinsko vrednost;

(f) stroške v primeru zamujenih plačil.

[43] Uredba (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o indeksih, ki se uporabljajo kot referenčne vrednosti v finančnih instrumentih in finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2014/17/EU ter Uredbe (EU) št. 596/2014 (UL L 171, 29.6.2016, str. 1).

5. Informacije, prikazane na obrazcu o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu in na obrazcu o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita, so skladne. Biti morajo jasno čitljive in upoštevati tehnične omejitve medija, na katerem so prikazane. Informacije se ustrezno in primerno prikažejo na različnih kanalih.

   Morebitne dodatne informacije, ki bi jih dajalec kredita želel predložiti potrošniku, se predložijo v ločenem dokumentu, ki se lahko priloži obrazcu o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu ali obrazcu o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita.

6. Z odstopanjem od odstavka 3 pa v primeru ustnih sporočil po telefonu iz člena 3(3) Direktive 2002/65/ES opis glavnih značilnosti finančne storitve, ki ga je treba dati na podlagi druge alinee člena 3(3)(b) navedene direktive, vsebuje vsaj elemente, navedene v točkah (c), (d), (e), (f) in (i) odstavka 3 tega člena, skupaj efektivno obrestno mero, ponazorjeno z reprezentativnim primerom, ter skupnim zneskom, ki ga mora plačati potrošnik.

7. Če se je pogodba sklenila na zahtevo potrošnika s pomočjo sredstva za sporazumevanje na daljavo, ki ne omogoča predložitve informacij v skladu s tem členom, dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku obrazec o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu in obrazec o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita predložita takoj po sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

8. Dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku na njegovo zahtevo poleg obrazca o standardnih informacijah o evropskem potrošniškem kreditu in obrazca o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita brezplačno predložita izvod osnutka kreditne pogodbe ali osnutka pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja pod pogojem, da je dajalec kredita, ko je zahteva izražena, kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja s potrošnikom pripravljen skleniti.

9. V primeru kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja, na podlagi katerih plačila, ki jih opravi potrošnik, ne sprožijo takojšnjega ustreznega odplačila skupnega zneska kredita, temveč se uporabijo za oblikovanje glavnice med obdobji in pod pogoji, določenimi v kreditni pogodbi, pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali v pomožni pogodbi, dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja v predpogodbene informacije iz odstavka 1 vključita jasno in jedrnato izjavo, da take kreditne pogodbe ali storitve množičnega kreditnega financiranja ne zagotavljajo jamstva za odplačilo celotnega zneska črpanega kredita v skladu s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, razen v primeru, da je bilo tako jamstvo izrecno predloženo.

10. Ta člen se ne uporablja za dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji. To ne posega v obveznost dajalca kredita ali, kadar je ustrezno, kreditnega posrednika ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja, da zagotovi, da potrošnik prejme predpogodbene informacije iz tega člena.

Člen 11

Predpogodbene informacije v zvezi s kreditnimi pogodbami iz člena 2(5) ali (6)

1. Pri kreditnih pogodbah iz člena 2(5) ali (6) se predpogodbene informacije iz člena 10(1) z odstopanjem od odstavka 2 navedenega člena predložijo z obrazcem o informacijah o evropskem potrošniškem kreditu iz Priloge III na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov. Vse informacije na obrazcu so enako vidne. Da je dajalec kredita izpolnil zahteve po informacijah iz tega odstavka ter člena 3(1) in (2) Direktive 2002/65/ES, se šteje, če je predložil informacije o evropskem potrošniškem kreditu.

2. Pri kreditnih pogodbah iz člena 2(5) ali (6) predpogodbene informacije iz člena 10(1) z odstopanjem od odstavka 3 navedenega člena opredeljujejo vse naslednje elemente:

   (a) vrsto kredita;

   (b) identiteto, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov dajalca kredita ter, kadar je ustrezno, identiteto, geografski naslov, telefonsko številko in elektronski naslov zadevnega kreditnega posrednika;

   (c) skupni znesek kredita;

   (d) trajanje kreditne pogodbe;

   (e) posojilno obrestno mero in pogoje, ki urejajo uporabo posojilne obrestne mere, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za začetno posojilno obrestno mero, stroške, veljavne od datuma sklenitve kreditne pogodbe, in po potrebi pogoje, pod katerimi se lahko ti stroški spremenijo;

   (f) efektivno obrestno mero, ponazorjeno z reprezentativnimi primeri, v katerih se navedejo vse predpostavke, uporabljene za izračun te obrestne mere;

   (g) znesek, število in pogostost plačil potrošnika in po potrebi vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;

   (h) pogoje in postopke za prekinitev kreditne pogodbe;

   (i) pravico do predčasnega odplačila in po potrebi informacije o pravici dajalca kredita do nadomestila in o tem, kako se bo to nadomestilo določilo;

   (j) po potrebi navedbo, da se lahko od potrošnika kadar koli zahteva, da v celoti odplača znesek kredita;

   (k) obrestno mero, veljavno v primeru zamujenih plačil, ter pravila za njeno prilagoditev in, kjer je to potrebno, stroške v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti;

   (l) potrošnikovo pravico do takojšnje in brezplačne seznanitve z rezultatom pridobivanja informacij iz zbirke podatkov za namene ocene njegove kreditne sposobnosti v skladu s členom 19(2);

   (m) po potrebi navedbo, da je bila cena prilagojena osebi na podlagi avtomatizirane obdelave, vključno z oblikovanjem profilov;

   (n) po potrebi časovno obdobje, med katerim je dajalec kredita zavezan s predpogodbenimi informacijami, predloženimi v skladu s tem členom;

   (o) podatke o izvensodnih postopkih pritožbe in drugih pravnih sredstvih, ki so na voljo potrošniku, ter načine za njihovo uporabo.

3. Skupaj z obrazcem o informacijah o evropskem potrošniškem kreditu dajalec kredita in, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku predloži obrazec o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita iz Priloge II.

4. Informacije, prikazane na obrazcu o informacijah o evropskem potrošniškem kreditu in na obrazcu o standardnem pregledu potrošniškega kredita, so skladne. Biti morajo jasno čitljive in upoštevati tehnične omejitve medija, na katerem so prikazane. Informacije se ustrezno in primerno prikažejo na različnih kanalih.

5. Z odstopanjem od odstavka 2 pa v primeru ustnih sporočil po telefonu iz člena 3(3) Direktive 2002/65/ES opis glavnih značilnosti finančne storitve, ki ga je treba dati na podlagi druge alinee člena 3(3)(b) navedene direktive, vsebuje vsaj elemente, navedene v točkah od (c) do (f) in (l) odstavka 2 tega člena.

6. Dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik potrošniku na njegovo zahtevo poleg obrazca o informacijah o evropskem potrošniškem kreditu in o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita brezplačno predložita izvod osnutka kreditne pogodbe pod pogojem, da je dajalec kredita, ko je zahteva izražena, s potrošnikom pripravljen skleniti kreditno pogodbo.

7. Če se je pogodba sklenila na zahtevo potrošnika s pomočjo sredstva za sporazumevanje na daljavo, ki ne mogoča predložitve informacij v skladu s tem členom, dajalec kredita potrošniku obrazec o informacijah o evropskem potrošniškem kreditu in obrazec o standardnem pregledu evropskega potrošniškega kredita predloži takoj po sklenitvi kreditne pogodbe.

8. Ta člen se ne uporablja za dobavitelje blaga ali izvajalce storitev, ki delujejo kot kreditni posredniki v pomožni funkciji. To ne posega v obveznost dajalca kredita ali, kadar je ustrezno, kreditnega posrednika, da zagotovi, da potrošnik prejme predpogodbene informacije iz tega člena.

Člen 12

Ustrezna pojasnila

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnikom dajo ustrezna pojasnila k predlaganim kreditnim pogodbam ali storitvam množičnega kreditnega financiranja in morebitnim pomožnim storitvam, da lahko potrošnik oceni, ali predlagane kreditne pogodbe ali storitve množičnega kreditnega financiranja in pomožne storitve ustrezajo njegovim potrebam in finančnemu položaju. Ta pojasnila vključujejo naslednje elemente:

   (a) informacije iz členov 10, 11 in 38;

   (b) bistvene značilnosti predlagane kreditne pogodbe, storitev množičnega kreditnega financiranja ali pomožnih storitev;

   (c) posebne učinke, ki jih predlagana kreditna pogodba, storitve množičnega kreditnega financiranja ali pomožne storitve lahko imajo na potrošnika, vključno s posledicami njegovega neizpolnjevanja plačilnih obveznosti ali zamujenih plačil;

   (d) kadar so pomožne storitve združene s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, ali lahko potrošnik odstopi od vsakega dela posebej ter kakšne so v primeru takšne prekinitve zanj posledice.

2. Države članice lahko zahtevo iz odstavka 1, kolikor zadeva način pojasnjevanja in obseg pojasnil, prilagodijo glede na:

(a) okoliščine, v katerih je kredit ponujen;

(b) osebo, ki ji je kredit ponujen;

(c) vrsto ponujenega kredita.

Člen 13

Ponudbe, prilagojene posamezniku na podlagi avtomatizirane obdelave

Države članice zahtevajo, da dajalci kreditov, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnike obvestijo, kadar jim predložijo njim prilagojeno ponudbo, ki temelji na oblikovanju profilov ali drugih vrstah avtomatizirane obdelave osebnih podatkov.

POGLAVJE III

VEZANA IN PAKETNA PRODAJA, POGODBA O POMOŽNIH STORITVAH, SVETOVALNE STORITVE TER NENAROČENA PRODAJA KREDITOV

Člen 14

Vezana in paketna prodaja

1. Države članice lahko dovolijo paketno prodajo, a prepovejo vezano prodajo.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 in brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava lahko države članice dajalcem kreditov ali ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja dovolijo, da od potrošnika zahtevajo, naj odpre ali ima plačilni ali varčevalni račun, če je edini namen takega računa:

(a) zbiranje kapitala za odplačilo kredita;

(b) servisiranje kredita;

(c) pritegnitev sredstev za pridobitev kredita;

(d) dodatno zavarovanje za dajalca kredita v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti.

3. Z odstopanjem od odstavka 1 in brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava lahko države članice dovolijo vezano prodajo, če lahko dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja pristojnemu organu dokaže, da ponujeni vezani produkti ali kategorije produktov, ki imajo podobne pogoje, pomenijo jasno korist za potrošnike, in sicer ob ustreznem upoštevanju razpoložljivosti in cen ustreznih produktov, ponujenih na trgu.

4. Države članice lahko dajalcem kredita ali ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja dovolijo, da od potrošnika zahtevajo sklenitev ustrezne zavarovalne police, povezane s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, pri čemer upoštevajo vidike sorazmernosti. V takih primerih države članice zagotovijo, da mora dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja sprejeti zavarovalno polico ponudnika, ki ni njegov prednostni ponudnik, če ima takšna zavarovalna polica enako jamstveno raven kot

tista, ki jo je predlagal dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja, ne da bi spremenil pogoj kredita, ponujenega potrošniku.

Člen 15

Predpostavljano soglasje z nakupom pomožnih storitev

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja ne predpostavljajo s predstavitvijo privzetih možnosti, da potrošniki soglašajo z nakupom pomožnih storitev. Privzete možnosti vključujejo vnaprej obkljukana okenca.

2. Potrošniki soglasje z nakupom pomožnih storitev, predstavljeno v obliki okenc, izrazijo z jasnim dejanjem potrditve, s katerim prostovoljno, specifično, informirano in nedvoumno pokažejo, da soglašajo z vsebino, povezano z okenci.

Člen 16

Svetovalne storitve

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik in ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnika v okviru določenega posla izrecno obvestijo, ali so zanj opravljene oziroma ali so lahko opravljene svetovalne storitve.

2. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ter, kadar je ustrezno, kreditni posrednik in ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja pred opravljanjem svetovalnih storitev ali sklenitvijo pogodbe o opravljanju takih storitev potrošniku na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov predložijo naslednje informacije:

   (a) navedbo, ali bo priporočilo temeljilo samo na naboru njihovih produktov ali na široki paleti produktov s celega trga v skladu z odstavkom 3(c);

   (b) kadar je ustrezno, navedbo pristojbine, ki jo potrošnik plača za svetovalne storitve, ali metodologijo, uporabljeno za njen izračun, kadar zneska te pristojbine ni mogoče določiti ob predložitvi informacij.

   Informacije iz točk (a) in (b) prvega pododstavka se potrošniku lahko predložijo v obliki dodatnih predpogodbenih informacij v skladu z drugim pododstavkom člena 10(5).

3. Kadar se za potrošnika opravljajo svetovalne storitve, države članice od dajalcev kreditov ter, kadar je ustrezno, kreditnih posrednikov ali ponudnikov storitev množičnega kreditnega financiranja zahtevajo, da:

   (a) pridobijo nujno potrebne informacije o potrošnikovem finančnem položaju, željah in ciljih, povezanih s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, da lahko dajalec kredita, kreditni posrednik ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja priporočijo kreditne pogodbe oziroma storitve množičnega kreditnega financiranja, ki so primerne za potrošnika;

   (b) ocenijo finančni položaj ter potrebe potrošnika na podlagi informacij iz točke (a), ki so ob ocenjevanju ažurne, pri čemer upoštevajo razumne predpostavke o tveganjih za potrošnikovo finančno stanje med trajanjem priporočene kreditne pogodbe ali kreditnih pogodb oziroma storitev množičnega kreditnega financiranja;

(c) upoštevajo dovolj veliko število kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja v naboru svojih produktov in na podlagi tega iz tega nabora produktov priporočijo kreditno pogodbo ali več kreditnih pogodb oziroma storitev množičnega kreditnega financiranja, ki ustrezajo potrebam, finančnemu položaju in osebnim okoliščinam potrošnika;

(d) ravnajo v najboljšem interesu potrošnika;

(e) dajo potrošniku zapis o danem priporočilu na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov.

4. Države članice lahko prepovejo uporabo izrazov „svetovanje“ in „svetovalec“ ali podobnih pojmov, kadar svetovalne storitve potrošnikom tržijo ali jih zanje opravljajo dajalci kreditov ali, kadar je ustrezno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja.

Kadar države članice ne prepovejo uporabe izrazov „svetovanje“ in „svetovalec“ ali podobnih izrazov, določijo, da dajalci kreditov, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, ki opravljajo svetovalne storitve, izraz „neodvisno svetovanje“ ali „neodvisni svetovalec“ uporabljajo pod naslednjima pogojema:

(a) dajalci kreditov ter, kadar je ustrezno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja upoštevajo zadostno število kreditnih pogodb ali storitev množičnega kreditnega financiranja, ki so na voljo na trgu;

(b) za svetovalne storitve kreditni posredniki ne prejmejo nobenega plačila od enega ali več dajalcev kreditov.

Točka (b) drugega pododstavka se uporablja le, kadar je število upoštevanih dajalcev kreditov manjše od večine na trgu.

Države članice lahko dajalcem kreditov in, kadar je ustrezno, kreditnim posrednikom ali ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja naložijo strožje zahteve za uporabo izrazov „neodvisno svetovanje“ ali „neodvisni svetovalec“.

5. Države članice zahtevajo, da dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnika opozorijo, kdaj lahko kreditna pogodba oziroma storitve množičnega kreditnega financiranja povzročijo posebno tveganje za potrošnika glede na njegov finančni položaj.

6. Države članice zagotovijo, da svetovalne storitve opravljajo le dajalci kreditov in, kadar je ustrezno, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja.

Države članice lahko z odstopanjem od prvega pododstavka osebam, ki niso navedene v prvem pododstavku, dovolijo opravljanje svetovalnih storitev, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

(a) svetovalne storitve se opravljajo postransko v okviru poklicne dejavnosti, urejene z zakonskimi ali podzakonskimi predpisi ali etičnim kodeksom, ki ne izključujejo opravljanja teh storitev;

(b) storitve svetovanja se opravljajo v okviru upravljanja obstoječega dolga s strani stečajnih upraviteljev in ta dejavnost upravljanja je urejena z zakonskimi ali podzakonskimi predpisi;

(c) svetovalne storitve se opravljajo v okviru upravljanja obstoječega dolga s strani javnih ali prostovoljnih služb za svetovanje o odplačevanju dolgov, ki ne opravljajo komercialne dejavnosti;

(d) svetovalne storitve zagotavljajo osebe, ki jih pooblastijo in nadzirajo pristojni organi.

Člen 17

Prepoved nenaročene prodaje kreditov

Države članice prepovejo vsako prodajo kredita potrošnikom brez njihove predhodne zahteve in izrecnega soglasja.

POGLAVJE IV

OCENA KREDITNE SPOSOBNOSTI IN DOSTOP DO ZBIRK PODATKOV

Člen 18

Obveznost ocene kreditne sposobnosti potrošnika

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ali, kadar je ustrezno, ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja pred sklenitvijo kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja opravi temeljito oceno potrošnikove kreditne sposobnosti. Ta ocena se opravi v interesu potrošnika, da se preprečijo neodgovorne posojilne prakse in prezadolženost, pri njej pa se ustrezno upoštevajo dejavniki, pomembni za preverjanje možnosti potrošnika, da izpolni svoje obveznosti iz kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

2. Ocena kreditne sposobnosti se izvede na podlagi ustreznih, točnih, potrebnih in sorazmernih informacij o potrošnikovih prihodkih in odhodkih ter drugih finančnih in ekonomskih okoliščinah, na primer dokazilih o prihodkih ali drugih virih za odplačevanje, informacij o finančnih sredstvih in obveznostih ali informacij o drugih finančnih obveznostih. Informacije se pridobijo od ustreznih notranjih in zunanjih virov, tudi od potrošnika, in po potrebi na podlagi vpogleda v zbirko podatkov iz člena 19.

   Informacije, pridobljene v skladu s tem odstavkom, se ustrezno preverijo, po potrebi s sklicevanjem na neodvisno preverljivo dokumentacijo.

3. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita ali, kadar je ustrezno, ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja vzpostavi postopke za oceno iz odstavka 1 ter da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja te postopke dokumentira in jih ohranja.

   Države članice zahtevajo tudi, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja dokumentira in hrani informacije iz odstavka 2.

4. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja kredit potrošniku odobri le, kadar ocena kreditne sposobnosti pokaže, da bodo obveznosti, ki izhajajo iz kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, verjetno izpolnjene tako, kot zahteva pogodba.

Kadar je iz ocene kreditne sposobnosti razvidno, da obveznosti, ki izhajajo iz kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, verjetno ne bodo izpolnjene, kakor se zahteva z navedeno pogodbo, ne glede na prve pododstavke dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja v posebnih in dobro utemeljenih okoliščinah potrošniku kredit izjemoma lahko odobri.

5. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja po sklenitvi kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja s potrošnikom te pogodbe ne more naknadno preklicati ali spremeniti v škodo potrošnika, ker je bila ocena kreditne sposobnosti napačno izvedena. Ta odstavek se ne uporablja, kadar se izkaže, da je potrošnik informacije iz odstavka 2, ki se dajo dajalcu kredita ali ponudniku storitev množičnega kreditnega financiranja, zavestno zadržal ali priredil.

6. Kadar ocena kreditne sposobnosti vključuje uporabo oblikovanja profilov ali druge avtomatizirane obdelave osebnih podatkov, države članice zagotovijo, da ima potrošnik pravico:

   (a) zahtevati in doseči, da na strani dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja za pregled odločitve posreduje človek;

   (b) zahtevati in od dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja prejeti jasno pojasnilo ocene kreditne sposobnosti, vključno z logiko in tveganji, povezanimi z avtomatizirano obdelavo osebnih podatkov, ter njenim pomenom in posledicami za odločitev;

   (c) izraziti stališče ter izpodbijati oceno kreditne sposobnosti in odločitev.

7. Države članice zagotovijo, da mora dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja v primeru zavrnitve vloge za kredit potrošnika nemudoma obvestiti o zavrnitvi in, kadar je ustrezno, o dejstvu, da ocena kreditne sposobnosti temelji na avtomatizirani obdelavi podatkov.

8. Če se stranki dogovorita o spremembi skupnega zneska kredita po sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, države članice zagotovijo, da mora dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja kreditno sposobnost potrošnika ponovno oceniti na podlagi posodobljenih informacij, preden odobri kakršno koli znatno zvišanje skupnega zneska kredita.

9. Države članice, ki v okviru nacionalne zakonodaje zahtevajo, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja oceni potrošnikovo kreditno sposobnost na podlagi poizvedbe v ustrezni zbirki podatkov, lahko to zahtevo ohranijo.

Člen 19

1. **Zbirke podatkov** Vsaka država članica v primeru čezmejnega kredita zagotovi dajalcem kreditov ali ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja iz drugih držav članic dostop do zbirk podatkov, ki se v zadevni državi članici uporabljajo za oceno kreditne sposobnosti potrošnikov. Pogoji za dostop do takšnih zbirk podatkov so nediskriminatorni.

2. Odstavek 1 se uporablja tako za javne kot zasebne zbirke podatkov.

3. Zbirke podatkov iz odstavka 1 vsebujejo vsaj informacije o zaostalih plačilih potrošnikov.

4. Če je vloga za kredit zavrnjena na podlagi poizvedbe v zbirki podatkov iz odstavka 1, države članice zahtevajo, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja takoj in brezplačno obvesti potrošnika o rezultatu te poizvedbe ter o podrobnostih o uporabljeni zbirki podatkov.

POGLAVJE V

OBLIKA IN VSEBINA KREDITNIH POGODB

Člen 20

Oblika kreditne pogodbe in pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja

1. Države članice zahtevajo, da se kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja pripravijo na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov in da vse pogodbene stranke prejmejo izvod kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

2. Države članice lahko uvedejo ali ohranijo nacionalna pravila o veljavnosti sklenitve kreditnih pogodb ali pogodb o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, če so skladna s pravom Unije.

Člen 21

Informacije, ki se vključijo v kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja

1. Države članice zahtevajo, da kreditna pogodba ali pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja jasno in jedrnato določa vse naslednje elemente:

   (a) vrsto kredita;

   (b) identitete, geografske naslove, telefonske številke in elektronske naslove pogodbenih strank ter, kadar je ustrezno, identiteto in geografski naslov zadevnega kreditnega posrednika oziroma ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja;

   (c) skupni znesek kredita in pogoje, ki urejajo črpanje kredita;

   (d) trajanje kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja;

   (e) v primeru kredita v obliki odloga plačila za določeno blago ali storitve in v primeru povezanih kreditnih pogodb določeno blago ali storitve ter njihovo gotovinsko vrednost;

   (f) posojilno obrestno mero, ali vse posojilne obrestne mere, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, pogoje, ki urejajo uporabo vsake posojilne obrestne mere in, če je na voljo, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za vsako začetno posojilno obrestno mero, kakor tudi obdobja, pogoje in postopke za spreminjanje vsake posojilne obrestne mere;

(g) efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, izračunan ob sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, ter navedbo vseh predpostavk, uporabljenih za izračun;

(h) znesek, število in pogostost plačil potrošnika in po potrebi vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;

(i) če gre za odplačilo glavnice kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja z določenim trajanjem, pravico potrošnika, da pridobi, na zahtevo in brezplačno, kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, finančni izkaz v obliki preglednice odplačil;

(j) če se stroški in obresti plačujejo brez odplačila glavnice, finančni izkaz, ki prikazuje obdobja in pogoje za plačilo obresti ter kakršnih koli pripadajočih periodičnih in neperiodičnih stroškov;

(k) po potrebi stroške vodenja enega ali več obveznih računov za vodenje plačilnih transakcij in črpanj, stroške uporabe plačilnih sredstev tako za plačilne transakcije kot za črpanja ter vsakršne stroške, ki izhajajo iz kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, in pogoje, pod katerimi se lahko ti stroški spremenijo;

(l) obrestno mero v primeru zamujenih plačil, ki velja ob sklenitvi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, ter pravila za njeno prilagoditev in, kjer je to potrebno, vse stroške v primeru neizpolnjevanja plačilnih obveznosti;

(m) opozorilo o posledicah neizvedenih ali zamujenih plačil;

(n) po potrebi izjavo, da bo treba plačati notarsko pristojbino;

(o) po potrebi zahtevana poroštva in zavarovanja;

(p) obstoj ali odsotnost pravice do odstopa, obdobje trajanja te pravice in druge pogoje za uveljavljanje te pravice, vključno z informacijami o obveznosti potrošnika, da v skladu s členom 26(3)(b) plača črpano glavnico in obresti, ter znesek dnevnih obresti;

(q) informacije o pravicah, določenih v členu 27, ter pogoje za uveljavljanje teh pravic;

(r) pravico do predčasnega odplačila, določenega v členu 29, postopek predčasnega odplačila in, kadar je primerno, informacije o pravici dajalca kredita do nadomestila in o tem, kako se bo to nadomestilo določilo;

(s) postopek, ki se uporablja pri uveljavljanju pravice do prekinitve kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja;

(t) podatke o izvensodnih postopkih pritožbe in drugih pravnih sredstvih, ki so na voljo potrošniku, ter načine za njihovo uporabo;

(u) po potrebi tudi druge pogodbene pogoje;

(v) po potrebi ime in naslov pristojnega nadzornega organa.

Informacije iz prvega pododstavka so jasno čitljive in prilagojene tako, da se upoštevajo tehnične omejitve medija, na katerem so prikazane. Informacije se ustrezno in primerno prikažejo na različnih kanalih.

2. Kadar se uporablja odstavek 1(i), dajalec kredita in, kadar je ustrezno, ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja data na razpolago potrošniku brezplačno in kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja finančni izkaz v obliki preglednice odplačil.

   Preglednica odplačil iz prvega pododstavka prikazuje dolgovane zneske ter obdobja in pogoje v zvezi s plačilom takšnih zneskov.

   Vsebuje tudi razčlenitev vsakega odplačila, v kateri so podrobno navedeni odplačilo glavnice, obresti, izračunane na podlagi posojilne obrestne mere, in, kadar je primerno, kakršni koli dodatni stroški.

   Če v skladu s kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja posojilna obrestna mera ni fiksna ali se dodatni stroški lahko spremenijo, preglednica odplačil vsebuje jasno in jedrnato navedbo o tem, da so podatki v preglednici veljavni le do naslednje spremembe posojilne obrestne mere ali dodatnih stroškov v skladu s kreditno pogodbo oziroma pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

3. V primeru kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, na podlagi katerih plačila, ki jih opravi potrošnik, ne sprožijo takojšnjega ustreznega odplačila skupnega zneska kredita, temveč se uporabijo za oblikovanje glavnice med obdobji in pod pogoji, določenimi v kreditni pogodbi, pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali v pomožni pogodbi, kreditna pogodba ali pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja poleg informacij iz odstavka 1 vključuje jasno in jedrnato izjavo, da take kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ne zagotavljajo jamstva za odplačilo celotnega zneska črpanega kredita na podlagi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, razen v primeru, da je bilo tako jamstvo izrecno predloženo.

POGLAVJE VI

SPREMEMBE KREDITNE POGODBE IN SPREMEMBE POSOJILNE OBRESTNE MERE

Člen 22

Informacije o spremembi kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja

Brez poseganja v druge obveznosti iz te direktive države članice zagotovijo, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja pred spremembo pogojev kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja potrošniku sporoči naslednje informacije:

(a) jasen opis predlaganih sprememb in po potrebi potrebe po potrošnikovem soglasju ali sprememb, uvedenih na podlagi zakona;

(b) čas uvedbe teh sprememb;

(c) sredstva, ki so potrošniku na voljo za pritožbo v zvezi s temi spremembami;

(d) obdobje, ki je na voljo za vložitev take pritožbe;

(e) naziv in naslov pristojnega organa, pri katerem se lahko vloži pritožba.

Člen 23

Spremembe posojilne obrestne mere

1. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov obvesti o spremembi posojilne obrestne mere, preden začne sprememba veljati.

   Obvestilo iz prvega pododstavka vsebuje znesek plačil po začetku veljavnosti nove posojilne obrestne mere in podrobnosti o morebitnih spremembah števila in pogostosti plačil.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko informacije iz navedenega odstavka potrošniku dajejo redno, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

   (a) stranki sta se dogovorili o takih rednih informacijah v kreditni pogodbi ali pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja;

   (b) posojilna obrestna mera se je spremenila zaradi spremembe referenčne obrestne mere;

   (c) nova referenčna obrestna mera je javno dostopna na ustrezen način;

   (d) informacije o novi referenčni obrestni meri so na voljo tudi v prostorih dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja.

POGLAVJE VII

MOŽNOSTI PREKORAČITVE IN TIHO DOVOLJENA PREKORAČITEV

Člen 24

Možnosti prekoračitve

1. Če je bil kredit odobren v obliki možnosti prekoračitve stanja na računu, države članice zahtevajo, da dajalec kredita med trajanjem kreditne pogodbe potrošnika redno obvešča s finančnimi izkazi na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki vsebujejo naslednje elemente:

   (a) točno določeno obdobje, na katerega se finančni izkaz nanaša;

   (b) zneske in datume črpanj;

   (c) stanje s prejšnjega izkaza in datum izkaza;

   (d) novo stanje;

   (e) datume in zneske plačil, ki jih je opravil potrošnik;

   (f) uporabljeno posojilno obrestno mero;

   (g) morebitne nastale stroške;

   (h) kadar je ustrezno, minimalni znesek, ki ga mora potrošnik plačati.

2. Če je bil kredit odobren v obliki možnosti prekoračitve, države članice zahtevajo, da dajalec kredita o povišanjih posojilne obrestne mere ali stroškov, ki jih je treba plačati, potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov obvesti, preden ta sprememba začne veljati.

Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko informacije iz navedenega pododstavka redno dajejo potrošniku v obliki, določeni v odstavku 1, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) stranki sta se v kreditni pogodbi dogovorili o takih rednih informacijah;

(b) posojilna obrestna mera se je spremenila zaradi spremembe referenčne obrestne mere;

(c) nova referenčna obrestna mera je javno dostopna na ustrezen način;

(d) informacije o novi referenčni obrestni meri so na voljo tudi v prostorih dajalca kredita.

Člen 25

Tiho dovoljena prekoračitev

1. V primeru dogovora o odprtju tekočega računa, ki potrošniku tiho dovoljuje prekoračitev, države članice zahtevajo, da dajalec kredita v pogodbo poleg informacij iz člena 11(2)(e) vključi tudi informacije o tem. Dajalec kredita potrošniku te informacije v vsakem primeru redno daje na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov.

2. V primeru znatne tiho dovoljene prekoračitve, ki traja več kot en mesec, države članice zahtevajo, da dajalec kredita potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov nemudoma obvesti o:

(a) tiho dovoljeni prekoračitvi;

(b) zadevnem znesku;

(c) posojilni obrestni meri;

(d) kakršnih koli zadevnih zamudnih kaznih, stroških ali obrestih.

Poleg tega dajalec kredita v primeru rednih tiho dovoljenih prekoračitev potrošniku ponudi svetovalne storitve, če so na voljo, ali ga napoti na službe za svetovanje o odplačevanju dolgov.

3. Ta člen ne posega v morebitne določbe nacionalne zakonodaje, ki od dajalca kredita zahtevajo, da v primeru dolgega trajanja tiho dovoljene prekoračitve ponudi drugo vrsto kreditnega proizvoda.

POGLAVJE VIII

ODSTOP, PREKINITEV IN PREDČASNO ODPLAČILO

Člen 26

Pravica do odstopa

1. Države članice zagotovijo, da lahko potrošnik od kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja v 14 koledarskih dneh odstopi brez obrazložitve.

   Rok za odstop iz prvega pododstavka se začne:

   (a) na dan sklenitve kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali

   (b) na dan, ko potrošnik prejme pogodbene pogoje ter informacije v skladu s členoma 20 in 21, če ta dan nastopi pozneje kot datum, naveden v točki (a) tega pododstavka.

   Šteje se, da je rok iz prvega pododstavka upoštevan, če potrošnik obvestilo iz točke (a) odstavka 3 dajalcu kredita ali ponudniku storitev množičnega kreditnega financiranja pošlje pred iztekom tega roka.

2. Kadar v primeru povezane kreditne pogodbe nacionalna zakonodaja, ki se uporablja [*date of into force of this Directive*], že določa, da se sredstva potrošniku ne morejo dati na razpolago pred potekom določenega roka, lahko države članice z odstopanjem od odstavka 1 določijo, da se lahko rok iz navedenega odstavka na izrecno zahtevo potrošnika skrajša na obdobje, kolikor traja ta določeni rok.

3. Če potrošnik uveljavlja svojo pravico do odstopa od pogodbe, izvede naslednje ukrepe:

   (a) v roku iz odstavka 1 dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja obvesti na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov v skladu z informacijami, ki jih je v skladu s členom 21(1)(p) dal dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja;

   (b) dajalcu kredita oziroma ponudniku storitev množičnega kreditnega financiranja odplača glavnico in obresti, obračunane na to glavnico od dneva, ko je bil kredit črpan, do dneva, ko je glavnica odplačana, brez nepotrebnega odlašanja, najpozneje pa v 30 koledarskih dneh po tem, ko je dajalcu kredita poslal obvestilo iz točke (a).

   Obresti iz točke (b) prvega pododstavka se izračunajo na podlagi dogovorjene posojilne obrestne mere. Dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja v primeru odstopa ni upravičen do nobenega drugega nadomestila s strani potrošnika, razen nadomestila za kakršne koli nepovratne stroške, ki jih dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja plača kateremu koli javnemu upravnemu organu.

4. Če dajalec kredita, ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja ali tretja oseba na podlagi pogodbe med tretjo osebo in dajalcem kredita ali ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja opravi pomožno storitev, povezano s kreditno pogodbo ali storitvami množičnega kreditnega financiranja, potrošnika ta pogodba o pomožni storitvi preneha zavezovati, če uveljavi pravico do odstopa od kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja v skladu s tem členom.

5. Kadar ima potrošnik pravico do odstopa v skladu z odstavki 1, 3 in 4 tega člena, se člena 6 in 7 Direktive 2002/65/ES ne uporabljata.

6. Države članice lahko določijo, da se odstavki 1 do 4 tega člena ne uporabljajo za kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega

financiranja, ki morajo biti po nacionalnem pravu sklenjene s pomočjo notarja, če notar potrdi, da so potrošniku zagotovljene pravice iz členov 10 in 11 ter 20 in 21.

7. Ta člen ne posega v nobeno določbo nacionalne zakonodaje, ki določa časovno obdobje, v katerem se pogodba ne more začeti izvajati.

Člen 27

Povezane kreditne pogodbe

1. Države članice zagotovijo, da potrošnika, ki uveljavi na zakonodaji Unije temelječo pravico do odstopa od pogodbe o dobavi blaga ali storitev, povezana kreditna pogodba preneha zavezovati.

2. Kadar se blago ali storitve iz povezane kreditne pogodbe ne dobavijo oziroma opravijo ali se le delno ali niso v skladu s pogodbo o njihovi dobavi oziroma opravljanju, ima potrošnik pravico uporabiti pravna sredstva zoper dajalca kredita ali ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja, če je potrošnik uporabil pravna sredstva zoper dobavitelja oziroma izvajalca, vendar mu ni uspelo dobiti zadoščenja, do katerega je upravičen v skladu z zakonom ali s pogodbo o dobavi blaga ali storitev. Države članice določijo, do kakšne mere in pod kakšnimi pogoji je mogoče uveljavljati takšna pravna sredstva.

3. Ta člen ne posega v nacionalne predpise, v skladu s katerimi je dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja solidarno odgovoren za vsak zahtevek, ki bi ga potrošnik lahko imel zoper dobavitelja oziroma izvajalca, kadar se je nakup blaga ali pridobitev storitev od dobavitelja financirala iz kreditne pogodbe oziroma storitev množičnega kreditnega financiranja.

Člen 28

Odprte kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja

1. Države članice zagotovijo, da lahko potrošnik kadar koli na običajen način brezplačno prekine odprto kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, razen če sta se pogodbeni stranki dogovorili o odpovednem roku. Tak odpovedni rok ne sme biti daljši od enega meseca.

   Države članice zagotovijo, da lahko dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja, če je tako dogovorjeno v kreditni pogodbi oziroma pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, na običajen način prekine odprto kreditno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja tako, da potrošnika na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov obvesti vsaj dva meseca pred tem.

2. Države članice zagotovijo, da lahko dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja, če je tako dogovorjeno v kreditni pogodbi oziroma v pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, zaradi objektivno utemeljenih razlogov prekine potrošnikovo pravico do črpanja na podlagi odprte kreditne pogodbe. Dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov obvesti potrošnika o prekinitvi in razlogih zanjo, če je to mogoče, pred prekinitvijo, najpozneje pa takoj po njej, razen če posredovanje takih podatkov prepoveduje pravo Unije oziroma nacionalno pravo ali je to v nasprotju s cilji na področju javnega reda in varnosti.

Člen 29

Predčasno odplačilo

1. Države članice zagotovijo, da je potrošnik kadar koli upravičen do predčasnega odplačila. V takšnih primerih je potrošnik upravičen do zmanjšanja skupnih stroškov kredita, sestavljenega iz obresti in stroškov za preostalo obdobje trajanja pogodbe. Pri izračunu zmanjšanja se upoštevajo vsi stroški, ki jih dajalec kredita naloži potrošniku.

2. Države članice zagotovijo, da je dajalec kredita v primeru predčasnega odplačila upravičen do pravičnega in objektivno utemeljenega nadomestila za morebitne stroške, neposredno povezane s predčasnim odplačilom, če se predčasno odplačilo izvede v obdobju, za katero je bila določena fiksna posojilna obrestna mera.

   Nadomestilo iz prvega pododstavka ne sme presegati 1 % zneska kredita, ki se predčasno odplačuje, če med predčasnim odplačilom in dogovorjeno prekinitvijo kreditne pogodbe preteče več kot eno leto. Če ne preteče več kot eno leto, nadomestilo ne sme presegati 0,5 % zneska kredita, ki se predčasno odplačuje.

3. Države članice zagotovijo, da dajalec kredita ni upravičen do nadomestila iz odstavka 2, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

   (a) odplačilo se je opravilo na podlagi zavarovalne pogodbe, ki naj bi zagotavljala jamstvo za odplačilo kredita;

   (b) kredit je odobren v obliki možnosti prekoračitve;

   (c) predčasno odplačilo se izvede v obdobju, za katero ni določena fiksna posojilna obrestna mera.

4. Z odstopanjem od odstavka 2 lahko države članice določijo, da:

   (a) je dajalec kredita upravičen do nadomestila iz odstavka 2 le pod pogojem, da znesek predčasnega odplačila presega prag, ki je določen v nacionalni zakonodaji in ne presega 10 000 EUR v katerem koli obdobju 12 mesecev;

   (b) lahko dajalec kredita izjemoma zahteva višje nadomestilo, če lahko dokaže, da izguba zaradi predčasnega odplačila presega znesek, določen v skladu z odstavkom 2.

5. Če nadomestilo, ki ga zahteva dajalec kredita, presega dejansko izgubo zaradi predčasnega odplačila, je potrošnik upravičen do ustreznega zmanjšanja.

   Za namene prvega pododstavka je izguba sestavljena iz razlike med začetno dogovorjeno obrestno mero in obrestno mero, po kateri lahko dajalec kredita znesek, ki se predčasno odplačuje, v času tega predčasnega odplačila posodi na trg, upošteva pa se tudi učinek predčasnega odplačila na administrativne stroške.

6. Nadomestilo iz odstavka 2 nikakor ne sme presegati zneska obresti, ki bi jih potrošnik plačal med predčasnim odplačilom in dogovorjenim datumom prenehanja kreditne pogodbe.

POGLAVJE IX

EFEKTIVNA OBRESTNA MERA TER OMEJITVE OBRESTNIH MER IN STROŠKOV

Člen 30

Izračun efektivne obrestne mere

1. Efektivna obrestna mera se izračuna v skladu z matematično formulo iz dela I Priloge IV. Na letni osnovi je enaka sedanji vrednosti vseh prihodnjih ali obstoječih obveznosti (črpanj, odplačil in stroškov), o katerih sta se dogovorila dajalec kredita ali ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja in potrošnik.

2. Za izračun efektivne obrestne mere se določijo skupni stroški kredita za potrošnika, razen kateri koli stroški, ki jih potrošnik plača za neizpolnjevanje katerih koli obveznosti iz kreditne pogodbe ali pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja, in stroški, razen nakupne cene, ki jih mora za blago ali storitve plačati ne glede na to, ali gre za kreditno ali gotovinsko transakcijo.

   Stroški vodenja računa, na katerem se evidentirajo plačilne transakcije in črpanja, stroški uporabe plačilnih sredstev za plačilne transakcije in črpanja ter drugi stroški v zvezi s plačilnimi transakcijami se vključijo v skupne stroške kredita za potrošnika, razen če je odprtje računa neobvezno in so stroški računa jasno in ločeno opredeljeni v kreditni pogodbi, pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali kateri koli drugi pogodbi, sklenjeni s potrošnikom.

3. Izračun efektivne obrestne mere temelji na predpostavki, da je kreditna pogodba ali pogodba o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja veljavna do dogovorjenega roka ter da dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja in potrošnik izpolnita svoje obveznosti pod pogoji in do datumov iz kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

4. V primeru kreditnih pogodb ali pogodb o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja s klavzulami, ki dovoljujejo razlike pri posojilnih obrestnih merah ali razlike pri določenih stroških, ki so zajeti v efektivni obrestni meri, zaradi česar jih ob izračunu ni mogoče številčno izraziti, se efektivna obrestna mera izračuna ob predpostavki, da so posojilna obrestna mera in drugi stroški nespremenljivi glede na začetno raven ter da se uporabljajo do konca veljavnosti kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

5. Pri izračunu efektivne obrestne mere se lahko po potrebi uporabijo dodatne predpostavke iz dela II Priloge IV.

   Če predpostavke iz tega člena in dela II Priloge IV ne zadostujejo za izračun efektivne obrestne mere na enoten način ali niso več prilagojene ekonomskemu položaju na trgu, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 45 za spremembo tega člena in dela II Priloge IV, da se dodajo dodatne predpostavke, potrebne za izračun efektivne obrestne mere, ali spremenijo obstoječe.

Člen 31

Omejitve obrestnih mer, efektivne obrestne mere in skupnih stroškov kredita za potrošnika

1. Države članice uvedejo omejitev za vsaj eno od naslednjega:

   (a) obrestne mere, ki se uporabljajo za kreditne pogodbe ali pogodbe o storitvah množičnega kreditnega financiranja;

(b) efektivno obrestno mero;

(c) skupne stroške kredita za potrošnika.

2. Države članice lahko za obnavljajoče se kredite uvedejo dodatne omejitve.

POGLAVJE X

OBVEZNOSTI IN ZAHTEVE GLEDE OPRAVLJANJA POSLOV ZA ZAPOSLENE

Člen 32

Obveznosti v zvezi z opravljanjem poslov pri dajanju kreditov potrošnikom

1. Države članice zahtevajo, da dajalec kredita, kreditni posrednik in ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja ravnajo pošteno, pravično, pregledno in profesionalno ter upoštevajo pravice in interese potrošnikov pri kateri koli od naslednjih dejavnosti:

   (a) sestavljanju kreditnih produktov;

   (b) odobritvi ali olajševanju odobritve kredita ali posredovanju pri njej;

   (c) opravljanju svetovalnih storitev v zvezi s krediti;

   (d) opravljanju pomožnih storitev za potrošnike;

   (e) izvrševanju kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja.

   Dejavnosti iz točk (a), (b) in (c) prvega pododstavka temeljijo na informacijah o okoliščinah potrošnika in vseh posebnih zahtevah, ki jih sporoči potrošnik, ter razumnih predpostavkah o tveganjih za potrošnikov položaj med trajanjem kreditne pogodbe ali storitev množičnega kreditnega financiranja.

   Dejavnosti iz točke (c) prvega pododstavka temeljijo tudi na informacijah, ki se zahtevajo v skladu s členom 16(3)(a).

2. Države članice zagotovijo, da način, kako dajalci kreditov plačujejo svoje osebje in kreditne posrednike, ter način, kako svoje osebje plačujejo kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, ne ovirata izpolnjevanja obveznosti iz odstavka 1.

3. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov ob določanju in izvajanju plačnih politik za osebje, pristojno za oceno kreditne sposobnosti, upoštevajo naslednji načeli na način in v obsegu, ki sta primerna njihovi velikosti, notranji organizaciji ter naravi, obsegu in kompleksnosti njihovih dejavnosti:

   (a) plačna politika je skladna z ustreznim in učinkovitim obvladovanjem tveganj in ga spodbuja, ne spodbuja pa prevzemanja tveganja, ki presega raven sprejemljivega tveganja za dajalca kredita;

   (b) plačna politika je skladna s poslovno strategijo, cilji, vrednotami in dolgoročnimi interesi dajalca kredita ter vključuje ukrepe za preprečevanje navzkrižja interesov, zlasti z zagotavljanjem, da plačilo ni vezano na število ali razmerje sprejetih vlog za kredit.

4. Kadar dajalci kreditov, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja nudijo svetovalne storitve, države članice zagotovijo, da struktura plačil za zadevno osebje ne vpliva na njihovo sposobnost, da ravnajo v

najboljšem interesu potrošnikov, in ni vezana na prodajne cilje. Da bi države članice dosegle ta cilj, lahko poleg tega prepovejo, da dajalci kreditov plačujejo provizije kreditnim posrednikom.

5. Države članice lahko prepovejo ali uvedejo omejitve plačil potrošnika dajalcu kredita, kreditnemu posredniku ali ponudniku storitev množičnega kreditnega financiranja pred sklenitvijo kreditne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja.

Člen 33

Zahteve glede znanja in usposobljenosti osebja

1. Države članice zagotovijo, da dajalci kreditov, kreditni posredniki in ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja od svojega osebja zahtevajo, da ima in redno posodablja ustrezno raven znanja in usposobljenosti v zvezi s sestavljanjem, ponujanjem ali odobritvijo kreditnih pogodb oziroma storitev množičnega kreditnega financiranja, opravljanjem dejavnosti kreditnega posredništva, opravljanjem svetovalnih storitev oziroma storitev množičnega kreditnega financiranja. Kadar sklepanje kreditnih pogodb ali pogodb o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja vključuje pomožno storitev, se zahtevata tudi ustrezno znanje in usposobljenost v zvezi s to pomožno storitvijo.

2. Države članice določijo minimalne zahteve glede znanja in usposobljenosti osebja dajalcev kreditov, kreditnih posrednikov in ponudnikov storitev množičnega kreditnega financiranja.

3. Države članice zagotovijo, da pristojni organi nadzorujejo izpolnjevanje zahtev iz odstavka 1 in da lahko pristojni organi od dajalcev kreditov, kreditnih posrednikov in ponudnikov storitev množičnega kreditnega financiranja zahtevajo, da pristojnemu organu predložijo dokazila, ki so po njegovem mnenju potrebna za takšen nadzor.

POGLAVJE XI

FINANČNO IZOBRAŽEVANJE IN PODPORA POTROŠNIKOM V FINANČNIH TEŽAVAH

Člen 34

FINANČNO IZOBRAŽEVANJE

1. Države članice spodbujajo ukrepe za podporo izobraževanju potrošnikov o odgovornem najemanju kreditov in upravljanju dolgov, zlasti v zvezi s pogodbami o potrošniških kreditih. Za usmerjanje potrošnikov, zlasti tistih, ki prvič najemajo potrošniški kredit, še posebno na digitalnih orodjih, je treba zagotoviti jasne in splošne informacije o postopku za odobritev kredita.

   Države članice tudi razširijo informacije o usmerjanju, ki ga potrošnikom lahko zagotavljajo organizacije potrošnikov in nacionalni organi.

   Ta odstavek državam članicam ne preprečuje, da bi zagotovile dodatno finančno izobraževanje.

2. Komisija oceni finančna izobraževanja, ki so na voljo potrošnikom v državah članicah, o tem objavi poročilo in določi primere dobrih praks, ki bi jih bilo mogoče dalje razviti, da bi izboljšali finančno ozaveščenost potrošnikov.

Člen 35

Zaostala plačila in ukrepi restrukturiranja

1. Države članice od dajalcev kredita zahtevajo, da imajo vzpostavljene ustrezne politike in postopke, da si, kadar je ustrezno, pred začetkom postopka izvršbe prizadevajo za razumno restrukturiranje. Pri takšnih ukrepih restrukturiranja se med drugim upoštevajo potrošnikove okoliščine in lahko med drugim vključujejo:

   (a) refinanciranje celotne kreditne pogodbe ali delno refinanciranje;

   (b) spremembo obstoječih pogojev kreditne pogodbe, ki lahko med drugim vključuje:

      (i) podaljšanje trajanja kreditne pogodbe;

      (ii) spremembo vrste kreditne pogodbe;

      (iii) odložitev plačila celotnega obroka odplačila ali njegovega dela za določeno obdobje;

      (iv) spremembo obrestne mere;

      (v) ponudbo moratorija na odplačevanje dolga;

      (vi) delna odplačila;

      (vii) pretvorbo valut;

      (viii) delno oprostitev in konsolidacijo dolga.

2. Seznam možnih ukrepov iz točke (b) odstavka 1 ne posega v pravila, določena v nacionalnem pravu, in od držav članic ne zahteva, da vse te ukrepe določijo v nacionalnem pravu.

3. Države članice lahko zahtevajo, da v primeru, ko je dajalcu kredita dovoljeno, da potrošniku določi in naloži plačilo stroškov, ki nastanejo zaradi neizpolnjevanja plačilnih obveznosti, plačilo teh stroškov ni večje, kot je potrebno za nadomestilo stroškov, ki jih ima dajalec kredita zaradi neizpolnjevanja plačilnih obveznosti.

4. Države članice lahko dajalcem kreditov dovolijo, da potrošniku v primeru neizpolnitve plačilnih obveznosti naložijo plačilo dodatnih stroškov. V tem primeru države članice omejijo višino teh stroškov.

5. Države članice strankama kreditne pogodbe ne preprečijo izrecnega dogovora, da vrnitev blaga iz povezane kreditne pogodbe ali prihodkov od prodaje tega blaga dajalcu kredita ali prenos tega blaga nanj zadostuje za odplačilo kredita.

Člen 36

Službe za svetovanje o odplačevanju dolgov

Države članice zagotovijo, da so potrošnikom na voljo službe za svetovanje o odplačevanju dolgov.

POGLAVJE XII

DAJALCI KREDITOV IN KREDITNI POSREDNIKI

Člen 37

Sprejem in registracija nekreditnih institucij ter nadzor nad njimi

Države članice zagotovijo, da za dajalce kreditov, kreditne posrednike in ponudnike storitev množičnega kreditnega financiranja, ki niso kreditne institucije, kakor so opredeljene v členu 4(1)(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, veljajo ustrezen postopek sprejema ter ureditve registracije in nadzora, ki jih vzpostavi neodvisen pristojni organ.

Člen 38

Posebne obveznosti kreditnih posrednikov

Države članice zahtevajo, da kreditni posredniki:

(a) pri oglaševanju in v dokumentaciji, namenjeni potrošnikom, navedejo obseg svojih pooblastil ter ali sodelujejo izključno z enim ali več dajalci kreditov ali pa delujejo kot neodvisni posredniki;

(b) potrošniku razkrijejo vse provizije, ki jih potrošnik plača kreditnemu posredniku za storitve, ki jih bo ta opravil;

(c) pred sklenitvijo kreditne pogodbe s potrošnikom na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov sklenejo dogovor o kakršnih koli provizijah iz točke (b);

(d) za izračun efektivne obrestne mere dajalcu kredita sporočijo vse provizije iz točke (b).

POGLAVJE XIII

PRENOS PRAVIC IN REŠEVANJE SPOROV

Člen 39

Prenos pravic

1. Države članice zagotovijo, da če dajalec kredita svoje pravice po kreditni pogodbi oziroma pogodbi o opravljanju storitev množičnega kreditnega financiranja ali pogodbo samo prenese na tretjo osebo, je potrošnik zoper prejemnika upravičen uveljavljati ugovore, ki jih ima na voljo zoper prvotnega dajalca kredita, vključno s pobotom, če je tak ugovor v zadevnih državah članicah dovoljen.

2. Države članice zahtevajo, da prvotni dajalec kredita oziroma ponudnik storitev množičnega kreditnega financiranja potrošnika obvesti o prenosu iz odstavka 1, razen če prvotni dajalec kredita v dogovoru s prejemnikom kredit v razmerju do potrošnika še vedno servisira.

Člen 40

Izvensodno reševanje sporov

1. Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki dostop do ustreznih in učinkovitih izvensodnih postopkov za reševanje sporov med potrošniki in dajalci kreditov, kreditnimi posredniki oziroma ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja v zvezi s pravicami in obveznostmi na podlagi te direktive, pri čemer se, kadar je ustrezno, uporabljajo obstoječi subjekti. Takšni izvensodni postopki za reševanje sporov in subjekti, ki jih ponujajo, izpolnjujejo zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU.

2. Države članice subjekte, ki izvajajo reševanje sporov iz odstavka 1, spodbujajo k sodelovanju pri reševanju čezmejnih sporov v zvezi s kreditnimi pogodbami ali storitvami množičnega kreditnega financiranja.

POGLAVJE XIV

PRISTOJNI ORGANI

Člen 41

Pristojni organi

1. Države članice imenujejo nacionalne pristojne organe, pooblaščene za zagotovitev uporabe in izvrševanja te direktive (v nadaljnjem besedilu: pristojni organi), in poskrbijo, da so jim podeljena preiskovalna in izvršilna pooblastila ter ustrezna sredstva, potrebna za učinkovito in uspešno opravljanje njihovih nalog.

   Pristojni organi so bodisi javni organi bodisi organi, ki jih priznava nacionalno pravo ali javni organi, ki jih v ta namen izrecno pooblašča nacionalno pravo. To niso dajalci kreditov, kreditni posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja.

2. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi, vse osebe, ki delajo zanje ali so zanje delale, kakor tudi revizorji in strokovnjaki, ki dobivajo navodila od pristojnih organov, dolžni varovati poklicno skrivnost. Zaupne informacije, ki jih lahko ti prejmejo pri opravljanju nalog, se ne smejo izdati nobeni drugi osebi ali organu, razen v obliki povzetka ali v združeni obliki, z izjemo, kadar pravo Unije ali nacionalno pravo tako izmenjavo ali prenos informacij izrecno zahteva.

3. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi vsaj eno od naslednjega:

   (a) pristojni organi, kakor so opredeljeni v členu 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta[44];

   (a) organi, ki niso pristojni organi iz točke (a), pod pogojem, da je z nacionalnimi zakoni ali drugimi predpisi določeno, da morajo ti organi zaradi izvajanja nalog iz te direktive po potrebi sodelovati s pristojnimi organi iz točke (a).

4. Države članice zagotovijo, da organi, imenovani za pristojne za zagotavljanje uporabe in izvrševanja te direktive, izpolnjujejo merila iz člena 5 Uredbe (EU) 2017/2394.

[44] Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

5. Države članice Komisijo obvestijo o imenovanju pristojnih organov in vseh spremembah v zvezi s tem ter, če je na njihovem ozemlju več pristojnih organov, navedejo morebitno razdelitev zadevnih nalog med njimi. Prvo tako uradno obvestilo se pošlje čim prej, najpozneje pa dve leti od začetka veljavnosti te direktive.

6. Pristojni organi v skladu z nacionalnim pravom pooblastila izvajajo bodisi:

   (a) neposredno v okviru lastne odgovornosti ali pod nadzorom sodnih organov ali

   (b) tako, da zaprosijo sodišče, ki je pristojno za izdajo potrebnih odločb, in po potrebi vložijo tudi pritožbo, če prošnji za izdajo potrebne odločbe ni ugodeno.

7. Kadar je na njihovem ozemlju več kot en pristojni organ, države članice zagotovijo, da so naloge vsakega organa jasno opredeljene in da ti organi tesno sodelujejo, zato da lahko učinkovito opravljajo svoje naloge.

8. Komisija objavi seznam pristojnih organov v *Uradnem listu Evropske unije* vsaj enkrat letno in ga na svoji spletni strani stalno posodablja.

POGLAVJE XV

KONČNE DOLOČBE

Člen 42

Raven harmonizacije

1. Če ta direktiva vsebuje harmonizirane določbe, države članice, razen če je v tej direktivi določeno drugače, ne smejo ohraniti ali uvesti v svoje nacionalno pravo drugih določb, razen tistih, določenih v tej direktivi.

2. Če država članica uporabi regulativne možnosti iz člena 2(5) in 2(6), člena 8(1), člena 8(2)(c), člena 20(2), člena 26(2) in člena 29(4), o tem in o vseh naknadnih spremembah obvesti Komisijo. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za posredovanje teh informacij dajalcem kreditov, kreditnim posrednikom, ponudnikom storitev množičnega kreditnega financiranja in potrošnikom.

Člen 43

Obveznost izvajanja te direktive

1. Države članice zagotovijo, da se potrošniki ne morejo odpovedati pravicam, ki jih imajo v skladu z nacionalnimi ukrepi, s katerimi se prenaša ta direktiva.

2. Države članice zagotovijo, da se določbam, sprejetim za prenos te direktive, ni mogoče izogniti z načinom oblikovanja sporazumov.

3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da potrošniki ne izgubijo zaščite, ki jim jo zagotavlja ta direktiva, na podlagi izbire zakonodaje tretje države kot zakonodaje, ki velja za kreditno pogodbo ali storitve množičnega kreditnega financiranja, če je kreditna pogodba oziroma so storitve množičnega kreditnega financiranja tesno povezane z ozemljem ene ali več držav članic.

Člen 44

Kazni

1. Države članice sprejmejo pravila glede kazni, ki veljajo v primeru kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in vse potrebne ukrepe za zagotovitev izvrševanja teh kazni. Kazni, ki jih določijo, morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh pravilih in ukrepih Komisijo uradno obvestijo do [*OP: please insert date - six months from the transposition deadline*] in jo nemudoma obvestijo o kakršnih koli poznejših spremembah, ki vplivajo nanje.

2. Države članice zagotovijo, da kazni, kadar jih je treba izreči v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2017/2394, vključujejo možnost izreka globe na podlagi upravnega postopka ali sprožitve sodnega postopka za izrek globe ali obojega, pri čemer najvišji znesek takšne globe znaša vsaj 4 % letnega prometa dajalca kredita, kreditnega posrednika oziroma ponudnika storitev množičnega kreditnega financiranja v vseh državah članicah, ki jih zadeva usklajeni izvršilni ukrep.

3. Države članice določijo, da lahko pristojni organ javnosti razkrije vse upravne sankcije, ki so naložene zaradi kršenja ukrepov, sprejetih na podlagi te direktive, razen če bi tako razkritje resno ogrozilo finančne trge ali vpletenim stranem povzročilo nesorazmerno škodo.

Člen 45

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 30(5) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od xx xx xxxx. Komisija najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja pripravi poročilo v zvezi s prenosom pooblastila. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 30(5) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 30(5), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku treh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 46

Pregled in spremljanje

1. Komisija vsakih pet let, prvič pet let od začetka uporabe, opravi oceno te direktive. Ocena vključuje oceno mejnih vrednosti iz člena 2(2)(c) in dela II Priloge IV ter odstotkov, uporabljenih za izračun nadomestila, ki se plača v primeru predčasnega odplačila iz člena 29, ob upoštevanju gospodarskih trendov v Uniji in razmer na zadevnem trgu.

2. Komisija spremlja tudi učinek obstoja regulativnih možnosti iz člena 42 na notranji trg in potrošnike.

3. Komisija rezultate ocene iz odstavkov 1 in 2 sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu ter po potrebi priloži zakonodajni predlog.

Člen 47

Razveljavitev in prehodne določbe

Direktiva 2008/48/ES se razveljavi z učinkom od [*OP: please insert date - six months from the transposition deadline*]. Vendar se za odnose iz področja uporabe te direktive med potrošniki in dajalci kreditov, kreditnimi posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, ki se štejejo za mikro, mala ali srednja podjetja iz člena 3 Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta[45], Direktiva 2008/48/ES še naprej uporablja do [*OP: please insert date - 18 months from the transposition deadline*].

Poleg tega se Direktiva 2008/48/ES za kreditne pogodbe, ki obstajajo [*OP: please insert date - six months from the transposition deadline*], še naprej uporablja do [*njihovega prenehanja*].

Vendar se člena 23 in 24, drugi stavek člena 25(1), člen 25(2), člen 28 ter člen 39 te direktive uporabljajo za vse odprte kreditne pogodbe, ki obstajajo [*OP: please insert date - six months from the transposition deadline*].

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo za sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge V.

Člen 48

Prenos

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [*OP: please insert date - 24 months from the date the Directive is adopted*]. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov. Te ukrepe uporabljajo od [*OP: please insert date - six months from the transposition deadline*].

   Vendar za odnose iz področja uporabe te direktive med potrošniki in dajalci kreditov, kreditnimi posredniki ali ponudniki storitev množičnega kreditnega financiranja, ki se štejejo za mikro, mala ali srednja podjetja iz člena 3 Direktive 2013/34/EU, države članice ukrepe uporabljajo od [*OP: please insert date - 18 months from the transposition deadline*].

   Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Države članice določijo način sklicevanja.

[45] Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 49

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 50

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednik	*predsednik*